

Publiskās apspriešanas laikā izteiktie iebildumi un priekšlikumi par likumprojektu „Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā”

Nr. p.k.	Iebilduma/priekšlikuma iesniedzējs	Iesniegtā iebilduma/priekšlikuma būtība	Nemts vērā/ nav ņemts vērā	Pamatojums, ja iebildums/priekšlikums nav ņemts vērā
1.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Likumprojekts paredz virkni ierobežojumu, kas skar privātpersonu Satversmē noteiktās tiesības. Vēršam uzmanību, ka tiesības brīvi rīkoties ar privātīpašumu un veikt uzņēmējdarbību ir būtisks priekšnoteikums brīvā tirgus ekonomikas efektīvai funkcionēšanai. Attiecīgi lūdzam papildināt likumprojekta anotāciju, izvērtējot katra likumprojektā noteiktā ierobežojuma atbilstību samērīguma principam (tirdzniecības laika saīsināšana, dzērienu mazumtirdzniecības ierobežošana azartspēļu zālēs un kazino, noteikta stipruma un tilpuma alkoholisko dzērienu ierobežošana, tirdzniecības veicināšanas pasākumu ierobežošana un cenu un atlaižu reklāmas ierobežošana): a. Kāds ir piedāvāto ierobežojumu mērķis? b. Vai ierobežojums ir samērīgs? i) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai, tas ir, vai ar tiem var sasniegt ierobežojuma leģitīmo mērķi; ii) vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, personas tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; iii) vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par personas tiesībām nodarīto kaitējumu. Lūdzam vienlaikus izvērtēt likumprojekta ietekmi uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku. Savukārt attiecībā uz citiem paredzētiem grozījumiem - dzērienu mazumtirdzniecības ierobežošana azartspēļu zālēs un kazino, noteikta stipruma un tilpuma alkoholisko dzērienu ierobežošana, tirdzniecības veicināšanas pasākumu ierobežošana un cenu un atlaižu reklāmas ierobežošana, papildināta likumprojekta anotācija ar pamatojumu minēto grozījumu veikšanai.
2.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Lūdzam pamatojumu ar konkrētiem pētījumu datiem alkoholisko dzērienu tirdzniecības laika saīsināšanai un paredzēto izmaiņu lietderībai, ņemot vērā tieši Latvijas alkoholisko dzērienu tirdzniecības un/vai alkohola patēriņa rādītājus norādītajās laika stundās (8:00-10:00 un 20:00-22:00). Lai gan likumprojekta anotācijā ir sniegta vispārīga informācija par citu valstu praksi un pētījumiem saistībā ar alkoholisko dzērienu radīto kaitējumu situācijās, kad tiek palielināts alkoholisko dzērienu tirdzniecības laiks, ministrijas ieskatā likumprojekta anotācijā nav konkrēti un pietiekami norādīts, kas pamato un apliecina to, ka, samazinot alkohola tirdzniecībai atvēlēto stundu skaitu, būtiski samazināsies arī alkoholisko dzērienu patēriņš.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.

		Lūdzam anotācijā vērtēt, kāda būs likumprojekta un plānoto ierobežojumu ietekme uz ražotājiem, tirgotājiem, kā arī citām iesaistītām pusēm un tautsaimniecību kopumā. Tirdzniecības laika saīsināšana nelabvēlīgi ietekmēs preču pieejamību mazāk apdzīvotās vietās vēlākās vakara stundās. Aicinām veikt papildus izvērtējumu, kā paredzētie uzņēmējdarbības ierobežojumi ietekmēs mazo lauku veikalu konkurētspēju (šajā sakarā vērā ņemams ir arī vasaras tūrisma sezonas garums) un attiecīgi mazāk apdzīvotu vietu iedzīvotāju piekļuvi ikdienas precēm. Papildus lūdzam sniegt ekonomisko pamatojumu, balstoties uz konkrētiem aprēķiniem un pētījumiem, ņemot vērā, ka īpaši mazo (lauku) veikalu tirdzniecība lielā mērā, piemēram, vakara stundās ir atkarīga arī no alkoholisko dzērienu tirdzniecības. Turklāt, zaudējot šādu daļu no uzņēmuma ienākumiem, veikali iespējami, strādājot līdz 22:00, nespēs nosegt nedz administratīvās, nedz telpu uzturēšanas izmaksas, kas negatīvi atsaucas uz uzņēmuma kopējiem ienākumiem un var veicināt veikalu kopējā darba laika samazinājumu līdz 20:00. Atzīmējam, ka tirdzniecības vietu kopējā darba laika samazinājums ietekmētu patērētāju iespējas iegādāties arī citas preces, tostarp pirmās nepieciešamības preces. Lūdzam anotācijā izvērtēt, vai šādi ierobežojumi tostarp var veicināt nelegālā alkohola tirdzniecības pieaugumu, padarot to iegādi pieejamāku un, iespējams, atsevišķos gadījumos saistošāku kā alkoholisko dzērienu iegādi veikalos laika posmā no 10:00 līdz 20:00. Turklāt darba laika ierobežojums var mudināt patērētājus veidot alkoholisko dzērienu uzkrājumus mājās, pieņemot, ka kādreiz var nespēt tos iegādāties, piemēram, svinību laikā vai vakarā, beidzot savu darbu vēlāk. Tādējādi var tikt veicināts arī lielāks alkoholisko dzērienu patēriņš, ja ir izveidoti lielāki uzkrājumi mājās. Turklāt lūdzam anotācijā izvērtēt, vai šāda veida grozījumu pieņemšana tirdzniecības vietām uzliks arī papildu slogu kontroles mehānismu izstrādāšanai, kā arī veidos neērtības, kas saistītas ar alkoholisko dzērienu plauktu nepieejamības nodrošināšanā klientiem laika posmā no 8:00-10:00 un 20:00-22:00, kad citu preču tirdzniecība būs atļauta.		
3.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Aicinām izvērtēt nepieciešamību iekļaut likumprojekta 6.panta 1³ daļu, nosakot aizliegumu tirgot alkoholiskos dzērienus (PET) iepakojumos, kuru alkohola tilpuma koncentrācija pārsniedz 22 % un, kuru tilpums nepārsniedz 0,2l. Lūdzam precizēt anotāciju, vai ir veikts izvērtējums šāda ierobežojuma ietekmei uz tirgu un konkurenci, un vai šis ierobežojums nekļūs par šķērslī jaunu produktu ienākšanai tirgū. Lūdzam noteikt pārejas termiņu trīs (3) gadi, lai alkoholisko dzērienu ražotāji spētu pielāgot dzērienu pildīšanas prasības un esošo ražošanas tehnoloģiju attiecībā uz iepakojuma veidu, atbilstoši izstrādātajam regulējumam. Šeit ņemams vērā, ka šādu alkoholisko dzērienu ražotājiem iespējami jāveido jauni ražošanas kontakti un jāattīsta jauna loģistikas shēma ar	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos paredzot, ka 6.panta 1³ daļas 3.punkts stāsies spēkā 2024. gada 1. janvārī, paredzot pārejas periodu. Vienlaikus papildināta likumprojekta anotācija ar minēto grozījumu veikšanas pamatojumu un mērķi.

		stikla iepakojumu ražotājiem un piegādātājiem, turklāt tirgotājiem nepieciešams iztirgot esošo precī ar neatbilstošu iepakojumu.		
4.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Lūdzam noteikt pārejas termiņu trīs (3) gadi, likumprojekta 7. ¹ pantā minētajām alkoholisko dzērienu papildus marķēšanas prasībām, lai alkoholisko dzērienu ražotāji un tirgotāji spētu pielāgot dzērienu etiķetes, atbilstoši izstrādātajam regulējumam.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos, paredzot, ka 7. ¹ pants stāties spēkā 2024.gada 1.janvārī, paredzot pārejas periodu. Minēto pārejas periodu noteikt 2024.gada 1.janvārī rosināja savā atzinumā Zemkopības ministrija. Ņemot vērā, ka Zemkopības ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde pārtikas aprites jomas uzraudzībā, Veselības ministrija iekļāva Zemkopības ministrijas rosināto pārejas periodu, kas ir mazāks kā trīs gadi.
5.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Lūdzam precizēt likumprojekta 6.panta 3 ² daļas 2.punktu attiecībā uz alkoholisko dzērienu patēriņa aizliegumu pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām. Proti, no likumprojekta izriet, ka persona alkoholiskos dzērienus drīkst iegādāties un patērēt, atrodoties pie bāra letes, to nepametot. Attiecīgi var rasties situācija, ka persona alkoholiskos dzērienus patērēs vairāk un daudz ātrāk (kas ātrāk izraisa reibuma stāvokli), lai varētu atgriezties pie spēles iekārtas. Aicinām minētajā punktā svītrot vārdu "patērēt" un izteikt to šādā redakcijā: "2) <i>alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām.</i> " Papildus aicinām anotācijā paskaidrot, ka tiek saglabāta iespēja patērēt alkoholiskos dzērienus pie azartspēļu iekārtām, kas iegādāti azartspēļu organizēšanas vietā.	Daļēji ņemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā uz minētā norma par alkoholisko dzērienu izplatīšanas un mazumtirdzniecības ierobežojumiem azartspēļu organizēšanas vietās iekļauta atsevišķā no jauna veidotā likumprojekta 2.pantā ietverot, 6. ² pantu. Vienlaikus ir saglabāta minētā norma, kas ir arī iekļauta 30.07.2020 Ministru kabinetā apstiprinātajā "Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.–2022.gadam" un paredz aizliegt azartspēļu organizēšanas vietās ne tikai tirgot un pienest alkoholiskos dzērienus pie azartspēļu automātiem, spēļu

			galdiem un citām azartspēļu iekārtām, bet arī aizliegt alkoholisko dzērienu lietošanu pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām. Veselības ministrija uzskata, ka alkoholisko dzērienu lietošana un pienešana azartspēļu organizēšanas vietās pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām, ir viens no riskantas uzvedības veidiem, jo alkoholisko dzērienu lietošana un azartspēļu spēlēšana ir sociāli bīstama kombinācija, ka negatīvi ietekmē ne tikai pašu indivīdu, bet atstāj kaitīgu ietekmi uz viņa sociālās, profesionālās un ģimenes dzīves vērtībām un saistībām, kā arī viņa materiālo stāvokli. Ierobežojot alkoholisko dzērienu lietošanu un pienešanu tieši pie spēļu automātiem un citām azartspēļu iekārtām, ļautu spēlētājiem saglabāt kontroli pār notiekošo un izvērtēt potenciālos riskus, jo spēlētājam būs jāatraujas no spēlēšanas, lai iegādātos un lietotu alkoholisko dzērienus, kurus varēs lietot pie bāra. Ar minētajiem grozījumiem tiku ierobežotas situācijas, ka persona vienlaicīgi lieto alkoholiskos dzērienus un spēlē azartspēles, kas ir riskanta uzvedība un var
--	--	--	---

				veicināt, ka persona zaudē kontroli un nespēj izvērtēt situāciju.
6.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Lūdzam anotācijā sniegt skaidrojumu, kāpēc likumprojekta 11.panta piektās daļas otrajā punkta ietvertais aizliegums attiecas tikai uz kinoteātriem un nav attiecināms arī uz citām sabiedriski publiskām vietām, piemēram, teātriem, koncertzālēm vai tādām sabiedriski publiskām vietām, kuras apmeklē un kurās pulcējas jaunieši, īpaši ņemot vērā apstākli, ka viens no likumprojekta mērķiem ir alkoholisko dzērienu patēriņa samazinājums jauniešu vidū.	Nav ņemts vērā	Skaidrojam, ka minētajā vietās, piemēram teātros, koncertzālēs netiek reklamēti alkoholisko cenu un atlaižu piedāvājumi, pie tam šajās vietās personas ierodas baudīt kultūras pasākumu, klausīties koncertu, skatīties izrādi, nevis iegādāties preces un pakalpojumus. Vienlaikus šajās vietās ir ierobežotas iespējas rādīt alkoholisko dzērienu reklāmas video vai citos formātos, kas piemēram ir iespējams kinoteātrī, parādīt video reklāmas rullīti pirms filmas sākuma.
7.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Lūdzam precizēt likumprojekta 11.panta piektās daļas 3.punktu, nosakot, ka alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma ir aizliegta "tiešsaistē", tādā veidā nodrošinot tehnoloģiskās neitralitātes principu. Pašreiz no minētā punkta nav secināms, vai konkrētais aizliegums attiecas uz visām interneta vietnēm, vai kādu konkrētu. Turklāt interneta vietne vai tīmekļvietne nav vienīgais tiešsaistes līdzeklis, un tehnoloģijām attīstoties parādās arvien jauni tehnoloģiskie līdzekļi un tiešsaistes saskarnes (piemēram, aplikācijas). Aicinām papildināt anotāciju ar paskaidrojumu, kā tiks īstenota tiešsaistes saskarņu, tai skaitā gan Latvijas, gan ārzemju, iekļauto reklāmu uzraudzība. Aicinām norādīt, kura iestāde veiks alkohola reklāmas ierobežojumu uzraudzību interneta vietnēs, un kādas pilnvaras un tehnoloģiskie līdzekļi šobrīd ir vai tiks nodrošināti šai iestādei, lai varētu efektīvi novērst pārkāpumus un ierobežot pieejamību aizliegtam saturam tiešsaistē. Vēršam uzmanību, ka internets ir globāli brīvi pieejama tehnoloģija un satura ierobežošana tiešsaistē var radīt nesamērīgu ietekmi ārpus Latvijas teritorijas. Noteikts saturs var būt aizliegts Latvijā, bet ne trešajā valstī, un attiecīgi nav pamata to ierobežot trešajās valstīs. Attiecīgi lūdzam anotācijā skaidrot, vai un kā tiks nodrošināta visu interneta, tostarp, trešo valstu interneta vietņu, pielāgošana izstrādātajam Latvijas regulējumam un kādu ietekmi tas atstās uz informācijas brīvību tiešsaistē.	Nemts vērā	Papildināts likumprojekta 4.pants, kurā iekļauta 11.panta piektā daļa, paredzot cenu un atlaižu reklāmas aizliegumu attiecināt ne tikai uz tīmekļa vietnēm, bet arī tiešsaisti un tiešsaistes saskarnēm. Vienlaikus ir papildināts likumprojekta 6.pants, kurā iekļauts 15.pants, papildinot to ar astoto daļu, nosakot, ka uzraugošā iestāde par alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāmas, kā arī tirdzniecības veicināšanas pasākumu ierobežojumu kontroli būs Patērētāju tiesību aizsardzības centrs. Vienlaikus norādām, ka arī Lietuvā ir noteikti pilnīgs alkoholisko dzērienu reklāmas ierobežojums internetā, savukārt

				Igaunijā ir noteikti alkoholisko dzērienu reklāmas ierobežojumi sociālajos tīklos. Abās valstīs minētie ierobežojumi attiecas uz tiem interneta portāliem un sociāliem tīkliem, kuri ir nacionālā valodā. Kontrolējošās iestādes piemēra Lietuvā veic kontroli gan balstoties uz ikgadējo kontroles plānu, gan arī uz saņemtajā, sūdzībām. Savukārt Igaunijā kontroles notiek balstoties uz saņemtajām sūdzībām, kā arī periodiski tiek rīkotas pārbaudes akcijas, piemēram mēneša ietvaros tiek pārbaudīti Instagram profili, vai tajos nav alkoholisko dzērienu reklāmas.
8.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Drukāto mediju galvenais finansējuma avots ir reklāma, un līdz ar to būtiski reklāmas ierobežojumi var ietekmēt drukāto mediju dzīvotspēju. Lūdzam anotācijā paskaidrot, kādēļ minētie ierobežojumi tiek attiecināti uz pilnīgi visu veida alkoholiskajiem dzērieniem. Anotācijā norādītajā pētījumā¹ redzams, ka ir valstis, kas ir piemērojušas atšķirīgu pieeju atkarībā no alkohola veida, piemēram, Somijā reklāmas ierobežojumi attiecas galvenokārt uz stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem. Alkoholisko dzērienu (tāpat kā citu preču) cenu pieejamība ir būtiska patērētājiem, lai tie varētu izvērtēt, kuru preci vai pārdevēju izvēlēties. Līdz ar to, ja tiek ierobežota informācijas pieejamība par cenām, tad patērētājam, jāizdara izvēle ierobežotas informācijas apstākļos, kas var radīt negatīvu ietekmi uz konkurenci, kā arī veicināt negodīgu komercpraksi. Ja nekādā veidā netiks pieļauta cenas reprezentēšana ārpus veikaliem, pastāv risks, ka no tirgus tiks "izspiesti" mazie ražotāji, kas izmanto reklāmas, piemēram, sociālajos tīklos, turklāt, ja savā reklāmā nebūs iespējas norādīt, kāda ir preces cena vai norādi uz kādu īpašu piedāvājumu, tiem varētu būt apgrūtināti sasniegt savus klientus.	Nav ņemts vērā	Norādām, ka nav tāda alkoholisko dzērienu iedalījuma, ka vieglie alkoholiskie dzērieni būtu mazāk kaitīgi. Nosakot ierobežojumus tikai vienam alkoholisko dzērienu veidam tiktu radīti negodīgas konkurences apstākļi un nevienlīdzīgas prasības, tāpēc tie ir jāattiecina uz visa veida alkoholiskajiem dzērieniem. Arī no ierobežojumu kontroles viedokļa ir skaidrāk saprotams, ka ierobežojums ir attiecināms uz visiem produktiem. Veselības ministrija uzskata, ka reklāmas un

¹ https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0005/393107/achp-fs-eng.pdf

				mārketinga ierobežojumi ir viens no efektīvākajiem veidiem, lai mazinātu alkohola patēriņu sabiedrībā un viens no PVO alkoholisma ierobežošanas politikas “best buys”. VM uzskata, ka komersantiem nebūs liegta iespēja informēt patērētājus par savu saražoto produktu. Latvijas ražotāji un mazumtirgotāji varēs turpināt informēt patērētājus par savu saražoto produktu, jo zīmolu reklāma nebūs aizliegta, savukārt alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma būs pieļaujama tikai tirdzniecības vietās, kurās tiek izvietoti un pārdoti alkoholiskie dzērieni, kur tad patērētājs arī varēs izvēlēties savai gaumei un pirkjspējai atbilstošu alkoholisko dzērienu.
9.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Tā kā likumprojekts ir izstrādāts, lai īstenotu „Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.-2022.gadam” noteikto 2.1.pasākumu, kas paredz aizliegt tirdzniecības veicināšanas pasākumus, kas „piedāvā kopā ar alkoholisko dzērienu iegādāties ar atlaidi citu alkoholisko dzērienu, precī vai pakalpojumu”, rosinām piedāvāto likuma 11.panta sestās daļas 1.punktu izteikt šādā redakcijā: „[...] <i>piedāvā kopā ar alkoholisko dzērienu iegādāties ar atlaidi citu alkoholisko dzērienu, precī vai pakalpojumu vai kopā ar citu precī vai pakalpojumu iegādāties ar atlaidi alkoholisko dzērienu</i>”, attiecīgi veicot arī precizējumus likumprojekta anotācijā sniegtajā skaidrojumā.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta 4.panta, kurā iekļauts 11.panta sestās daļas pirmais punkts, redakcijā kā arī likumprojekta anotācijā.
10.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Lūdzam precizēt likumprojekta 11.panta sestās daļas 2. punkta redakciju, paskaidrojot, kas ir domāts ar “<i>un citus līdzīgus piedāvājumus</i>”. Atzīmējam, ka uzraugošajām iestādēm ir būtisks šādu aizliegumu precīzs formulējums, lai izvairītos no tiesību normu atšķirīgas interpretācijas.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta 4.pantā iekļautajā 11.panta sestās daļas 2.punkta redakcijā un likumprojekta anotācijā.

11.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Likumprojekta 11.panta sestās daļas redakcija paredz ierobežojumu lojalitātes atlaidēm un dzērienu iegādei vairumā (vairākas alkoholisko dzērienu vienības par zemāku cenu), pamatojoties uz patērētāju rosināšanu spontānu pirkumu veikšanai, taču jāatzīmē, ka tas neatturēs patērētāju no lēmuma pieņemšanas par labu konkrētu alkoholisko dzērienu iegādei. Aicinām Veselības ministriju pamatot šāda veida atlaižu un to reklamēšanas mazumtirdzniecības vietās atšķirību starp ierastajām atlaidēm, ko tirdzniecībā nav paredzēts ierobežot (piemēram, atlaide vienai preces vienībai). Ekonomikas ministrija vērs uzmanību, ka likumprojekta grozījumi neparedz ierobežot akcijas cenu pozicionēšanu, izmantojot dzeltenās (akciju) cenu zīmes preču plauktos, kas arī vizuālā veidā aicina patērētāju iegādāties minēto alkoholisko dzērienu ar atlaidi, neatkarīgi no tā, vai piedāvātā cena ir pieejama visiem klientiem, vai kādas lojalitātes programmas ietvaros. Ekonomikas ministrija saskata problemātiku tajā, ka, lai ienāktu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības tirgū, jaunam ražotājam sākotnēji bieži ir jāpiedāvā kādi īpaši piedāvājumi, lai veicinātu sava zīmola atpazīstamību. Tas attiecas gan uz jauniem produktiem un zīmoliem, lai tie sasniegtu nepieciešamo klientu daudzumu, gan, jo īpaši, uz mājražotājiem un mazajiem ražotājiem, kuru produkcija bieži vien ir salīdzinoši dārgāka. Tādēļ tieši mājražotāji varētu būt ieinteresēti apjoma atlaižu izmantošanā, lai pievērstu patērētāju uzmanību. Lūdzam izvērtēt likumprojektā paredzēto ierobežojumu attiecināšanas nepieciešamību uz, piemēram, atsevišķu alkoholisko dzērienu veidiem, ko saražojuši mājražotāji. Lūdzam anotācijā sniegt skaidrojumu, kādā veidā ierobežojumi lojalitātes programmu ietvaros atturēs patērētājus (tostarp, jauniešus) no alkoholisko dzērienu iegādes vairumā, ņemot vērā, ka citi cenu samazinājumi (atlaides) turpinās būt spēkā un patērētāji izvēlēsies tās preces, kas tam būs finansiāli izdevīgas. Līdz ar to minētais ierobežojums var nesasniegt izvirzīto mērķi - samazināt alkoholisko dzērienu iegādi vairumā -, jo atlaides vienai preces vienībai tik un tā patērētājam sniegs iespēju konkrēto preci iegādāties izdevīgāk un vairumā, tādējādi nav saskatāms pamatojums lojalitātes atlaižu programmu ierobežojumiem. Lai gan likumprojekta anotācijā ir sniegta vispārīga informācija par citu valstu pieredzi aizliedzot lojalitātes programmu ietvaros piedāvāt iegādāties alkoholiskos dzērienus par samazinātu cenu, tas nav uzskatāms par pietiekamu pamatojumu tam, kādēļ tieši patērētāja lojalitātes programmas ietvaros sniegtais piedāvājums (piemēram, patērētāja dzimšanas dienā vai vārda dienā, kā tas norādīts likumprojekta anotācijā) varētu tikt vērtēts kā sliktāks un līdz ar to aizliegts likuma ietvaros nekā, piemēram, piemērotā atlaide visiem patērētājiem.	Nemts vērā Papildināta likumprojekta anotācija ar skaidrojumu un pamatojumu. Veselības ministrija uzskata, ka ierobežojot dažādus tirdzniecības veicināšanas pasākumus, samazināsies arī iedzīvotāju impulsīva iepirkšanās t.sk. alkohola iegādāšanās. Veselības ministrija neparedz aizliegt personai iegādāties vienu atsevišķu alkoholisko dzērienu ar atlaidi, tāpat neparedz ierobežot ražotājus, vai pilnībā aizliegt mazumtirgotājiem/ražotājiem piedāvāt alkoholiskos dzērienus par pazeminātu cenu vai ar atlaidi. Patērētājs varēs iegādāties alkoholiskos dzērienus ar atlaidi vai par pazeminātu cenu, gadījumos, kad alkoholiskais dzēriens netiek piedāvāts ar atlaidi tirdzniecības veicināšanas pasākuma vai apjoma atlaižu ietvaros. Minētos pasākumus mazumtirdzniecības vietās rīko, mudinātu pircējus iegādāties vairumā. (akcijas, izpārdošanas, apjoma atlaides, piemēram, akcijas 1+1, 2+1, vai pērc vīnu un saņem lietussargu ar 50%, vai pērkot noteiktu dzēriena vienību skaitu maksā par vienu vienību zemāku cenu utml.). savukārt lojalitātes programmas tiek izmantotas mazumtirdzniecības vietās, lai arī organizētu līdzīgus tirdzniecības
-----	------------------------------	---	---

				veicināšanas pasākumus (izpārdošanas, apjoma atlaides utt.) piedāvājot klientiem iegādāties vairumā noteiktas preces tai skaitā alkoholiskos dzērienus. Aizliedzot dažādas akcijas un izpārdošanas un citus tirdzniecības veicināšanas pasākumus pircējam tika samazināta iespēja iegādāties alkoholiskos dzērienus iegādāties vairumā par zemāku cenu, tādējādi samazinot impulsīvo iepirkšanos iegādājoties vairāk, jo ir atlaide. Akciju un izpārdošanu ierobežošana varētu ietekmēt arī alkoholisko dzērienu cenu mazumtirdzniecības vietās, jo šajā gadījumā alkoholiskie dzērieniem būs atlaide tikai vienai noteiktai alkohola pudelei, un tas mainīs pircēju iepirkšanās paradumus, ja šai vienai alkohola pudelei cena vairs nebūs tik izdevīga un iespējams pircējs izvērtēs vai iegādāties vairāk kā vienu pudeli.
12.	Ekonomikas ministrija	Iebildums. Likumprojektā norādīts neprecīzs daļu uzskaitījums, tādēļ lūdzam veikt labojumus, norādot, ka nepieciešams papildināt 14.pantu ar devīto daļu šādā redakcijā : “(9) [...]”, turklāt lūdzam labojumus secīgi veikt arī 15.panta papildinājumā ar sesto daļu šādā redakcijā : “(6) <i>Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 14.panta devītajā daļā [...]</i> ”.	Nemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā.
13.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC)	Likumprojekta 1.pants paredz papildināt Alkoholisko dzērienu aprites likumu (turpmāk – likums) ar jaunām definīcijām, kurās tiek skaidrota vārdu salikumu „ <i>alkoholiskā dzērienu papildu marķējums</i> ” un „ <i>brīdinājuma piktogramma</i> ” nozīmi un to lietojums Likumā. PTAC ieskatā likumprojekta 1.pantā ietvertās definīcijas „ <i>alkoholiskā dzērienu papildu marķējums</i> ” saturiskais formulējums nav viennozīmīgi skaidrs un saprotams, līdz ar to tas var radīt dažādas konkrētās tiesību normas interpretācijas problēmas. Ievērojot minēto,	Nemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā un 1.pantā iekļautās definīcijas „ <i>alkoholiskā dzērienu papildu marķējums</i> ” un „ <i>brīdinājuma piktogramma</i> ” iekļautas likumprojekta 3.pantā, kurā

		PTAC ierosina pārskatīt minētās definīcijas redakciju, formulējot to skaidrā un saprotamā veidā. Vienlaikus PTAC ierosina izvērtēt abu likumprojekta 1.pantā ietverto definīciju nepieciešamību likuma 1.pantā un piedāvā tās iekļaut likuma tekstā, proti, papildinot likumprojekta 3.pantā paredzēto likuma 7. ¹ panta redakciju.		iekļauts 7. ¹ pants. Priekšlikums definīcijas iekļaut 7. ¹ pantā ir saskaņots ar Zemkopības ministriju un tas atbalstīts no Zemkopības ministrijas puses.
14.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Likumprojekta 2.pants paredz aizstāt likuma sestās daļas 5.punktā minētos skaitļus un vārdu "22.00 līdz 8.00" ar skaitļiem un vārdu "20.00 līdz 10.00". PTAC vērs uzmanību uz to, ka minētais grozījums attiecas uz patreiz spēkā esošo likuma pirmās daļas 5.punktu, nevis šī likuma sesto daļu kā tas norādīts likumprojekta 2.pantā. Tāpēc attiecīgi PTAC aicina veikt labojumus likumprojekta 2.pantā, izsakot to šādā redakcijā: „Aizstāt pirmās daļas 5.punktā skaitļus un vārdu "22.00 līdz 8.00 ar skaitļiem un vārdu "20.00 līdz 10.00".	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
15.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Vienlaikus PTAC vērs uzmanību uz to, ka, iekļaujot likumā regulējumu, kas paredz alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laika samazinājumu par dažām stundām, pastāv risks nelegālā alkohola tirdzniecības pieaugumam vai pat patērētāju veselībai bīstamā alkohola tirdzniecībai. Līdz ar to šādas tiesību normas ieviešanai praksē ir nepieciešams būtisks pamatojums, kas balstīts uz konkrētiem pētījumiem. Lai gan likumprojekta anotācijā ir sniegta vispārīga informācija par citu valstu praksi un pētījumiem saistībā ar alkoholisko dzērienu radīto kaitējumu situācijās, kad tiek palielināts alkoholisko dzērienu tirdzniecības laiks, PTAC ieskatā likumprojekta anotācijā nav konkrēti un pietiekami norādīts, vai ir kādi pētījumi/dati, kas pamato un apliecina to, ka, samazinot alkohola tirdzniecībai atvēlēto stundu skaitu, būtiski samazināsies arī alkoholisko dzērienu patēriņš.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
16.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Likumprojekta 4.pants paredz papildināt likuma 11.pantu ar piekto daļu, nosakot tās 5.punktā alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāmas aizliegumu ārpus alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietām, izņemot alkoholisko dzērienu ražošanas vietas vai ražotāju struktūrvienības. Lai konkrētāk saprastu minētās tiesību normas piemērošanas aspektus PTAC ierosina izvērtēt iespēju, piemēram, likumprojekta anotācijā sniegt plašāku skaidrojumu par to, vai un cik lielā mērā minētais ierobežojums attieksies arī uz situācijām, kad alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma būs izvietota alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietā, bet tās izvietojums nodrošinās reklāmas sniegšanu (aplūkošanu) arī ārpus alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietas. Turklāt, ievērojot to, ka viens no likumprojekta mērķiem ir alkoholisko dzērienu patēriņa samazinājums jauniešu vidū, PTAC ieskatā likumprojekta anotācijā būtu jāsniedz arī konkrētāks pamatojums tam, vai un kā zemākas cenas piedāvājums ietekmēs tieši jauniešu ekonomisko rīcību, proti, vai un kā šāds piedāvājums radīs pamudinājumu jauniešiem izvēlēties iegādāties vairākas alkoholisko	Nemts vērā	Papildināta likumprojekta anotācija.

		dzērienu vienības, ja ņem vērā apstākli, ka jaunieši nav finansiāli nodrošinātākā sabiedrības daļa		
18.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Likumprojekta 4.punkts paredz papildināt likuma 11.pantu ar sesto daļu, tās 1.punktā nosakot aizliegumu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās kā alkoholisko dzērienu tirdzniecības veicināšanas pasākumu piedāvāt „kopā ar alkoholisko dzērienu ar atlaidi iegādāties citu alkoholisko dzērienu, precī vai pakalpojumu vai kopā ar citu precī vai pakalpojumu iegādāties ar atlaidi alkoholisko dzērienu”. PTAC ieskatā minētais likuma 11.panta sestās daļas 1.punkta formulējums var radīt maldīgu izpratni, ka šajā punktā noteiktais aizliegums attiecas tikai uz tādiem alkoholisko dzērienu veicināšanas pasākumiem, kuros tiek piedāvāts iegādāties citu alkoholisko dzērienu, precī vai pakalpojumu tikai kopā ar alkoholiskajiem dzērieniem, kuriem jau ir piemērota atlaide. Tā kā likumprojekts ir izstrādāts, lai īstenotu „Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.-2022.gadam” noteikto 2.1.pasākumu, kas paredz aizliegt tirdzniecības veicināšanas pasākumus, kas „piedāvā kopā ar alkoholisko dzērienu iegādāties ar atlaidi citu alkoholisko dzērienu, precī vai pakalpojumu”, PTAC ierosina likumprojekta 4.punktā piedāvāto likuma 11.panta sestās daļas 1.punktu saskaņot „Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.-2022.gadam” 2.1.pasākumā minēto un izteikt to šādā redakcijā: „piedāvā kopā ar alkoholisko dzērienu iegādāties ar atlaidi citu alkoholisko dzērienu, precī vai pakalpojumu vai kopā ar citu precī vai pakalpojumu iegādāties ar atlaidi alkoholisko dzērienu”, attiecīgi veicot arī precizējumus likumprojekta anotācijā sniegtajā skaidrojumā.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta 4.pantā, kurā iekļauts 11.panta sestās daļas pirmais punkts, redakcijā kā arī likumprojekta anotācijā.
19.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Likumprojekta 4.pants paredz papildināt likuma 11.pantu ar sesto daļu, tās 3.punktā nosakot regulējumu, ka alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās ir aizliegti alkoholisko dzērienu tirdzniecības veicināšanas pasākumi, kuros „ <i>piedāvā alkoholisko dzērienu iegādi ar atlaidi patērētāja lojalitātes programmas ietvaros</i> ”. Lai gan likumprojekta anotācijā ir sniegta vispārīga informācija par citu valstu pieredzi aizliedzot lojalitātes programmu ietvaros piedāvāt iegādāties alkoholiskos dzērienus par samazinātu cenu, PTAC ieskatā tas nav uzskatāms par pietiekamu pamatojumu tam, kādēļ tieši patērētāja lojalitātes programmas ietvaros sniegtais piedāvājums (piemēram, patērētāja dzimšanas dienā vai vārda dienā kā tas norādīts likumprojekta anotācijā) varētu tikt vērtēts kā sliktāks un līdz ar to aizliegts tirdzniecības veicināšanas pasākums likuma ietvaros nekā, piemēram, piemērotā atlaide visiem patērētājiem.	Nemts vērā	Papildināta likumprojekta anotācija ar skaidrojumu un pamatojumu. Veselības ministrija uzskata, ka ierobežojot dažādus tirdzniecības veicināšanas pasākumus, samazināsies arī iedzīvotāju impulsīva iepirkšanās t.sk. alkohola iegādāšanās. Minētos tirdzniecības veicināšanas pasākumus mazumtirdzniecības vietās rīko, lai mudinātu pircējus iegādāties preces vairumā. Savukārt lojalitātes programmas tiek izmantotas mazumtirdzniecības vietās, lai arī

				organizētu līdzīgus tirdzniecības veicināšanas pasākumus (izpārdošanas, apjoma atlaides utt.) piedāvājot tikai saviem lojalitātes programmas klientiem iegādāties vairumā noteiktas preces tai skaitā alkoholiskos dzērienus. Aizliedzot dažādas akcijas un izpārdošanas un citus tirdzniecības veicināšanas pasākumus pircējam tika samazināta iespēja iegādāties alkoholiskos dzērienus vairumā par zemāku cenu, tādējādi samazinot impulsīvo iepirkšanos. Akciju un izpārdošanu ierobežošana varētu ietekmēt arī alkoholisko dzērienu cenu mazumtirdzniecības vietās, jo šajā gadījumā alkoholiskie dzērieniem būs atlaide tikai vienai noteiktai alkohola pudelei, un tas mainīs pircēju iepirkšanās paradumus, ja šai vienai alkohola pudelei cena vairs nebūs tik izdevīga un iespējams pircējs izvērtēs vai iegādāties vairāk kā vienu pudeli.
20.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Lai ievērotu konsekveni ar likumprojekta anotācijā minēto, <i>PTAC</i> ierosina likumprojekta 4.pantā ietverto likuma 11.panta piektās daļas 3.punktā izmantoto formulējumu „interneta vietnē”, izteikt daudzskaitļa formā šādā redakcijā „tīmekļvietnēs”. <i>PTAC</i> norāda, ka formulējums „tīmekļvietne” jau šobrīd tiek lietots citos patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošajos normatīvajos aktos, piemēram, Patērētāju tiesību aizsardzības likumā.	Nemts vērā	Papildināts likumprojekta 4.pants un tajā iekļautais 11.panta piektās daļas 3.punkts, paredzot cenu un atlaižu reklāmas aizliegumu attiecināt uz tīmekļa vietnēm, tiešsaisti un tiešsaistnes saskarnēm.
21.	Patērētāju tiesību	<i>PTAC</i> ierosina likumprojekta 4.pantā redakcionāli precizēt likuma 11.panta piektās daļas 5.punktā lietotos vārdus „izņemot alkoholiskos dzērienu ražošanas vietas” izsakot tos šādā	Nemts vērā	Veikti redakcionāli precizējumi likumprojekta 4.pantā un tajā

	aizsardzības centrs	redakcijā: „ <i>izņemot alkoholisko dzērienu ražošanas vietas</i> ”, attiecīgi redakcionāli precizējot likumprojekta anotācijā sniegto skaidrojumu.		iekļautajā 11.panta piektās daļas 5.punktā.
22.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	PTAC ierosina redakcionāli precizēt likumprojekta 5.pantā izmantoto skaitli “5), aizstājot to ar “(9), jo likumprojekta 5.pants paredz papildināt likuma 14.pantu ar devīto daļu.	Nemts vērā	Veikti redakcionāli precizējumi likuma 5.pantā, un tajā iekļautajā 14.pantā.
23.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Likumprojekta 6.pants paredz papildināt likuma 14.pantu ar devīto daļu, nosakot administratīvo atbildību par alkoholisko dzērienu piedāvāšanu par velti, kā dāvanu vai kā kompensāciju, kā arī neatļautu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām azartspēļu organizēšanas vietās. Tomēr likumprojekts vienlaikus neparedz regulējumu, vai un kura iestāde veiks administratīvā pārkāpuma procesu saistībā ar likuma 14.pantu ar devīto daļu. Līdz ar to PTAC ieskatā likumprojektu ir nepieciešams papildināt ar attiecīgu regulējumu, vienlaikus sniedzot arī atbilstošu papildinājumu arī likumprojekta anotācijā.	Nemts vērā	Jau šobrīd Alkoholisko dzērienu aprites likuma 15. panta pirmā daļa paredz, ka administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 14. pantā minētajiem pārkāpumiem, veic Valsts policija. Attiecīgi arī par pārkāpumiem, kas saistīti ar neatļautu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām azartspēļu organizēšanas vietās veiks Valsts policija. Vienlaikus veikti precizējumi likumprojekta 5. pantā un tajā iekļautajā 14. pantā, kā arī likumprojekta 6. pantā un tajā iekļautajā 15.pantā paredzot, ka par neatļautu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām azartspēļu organizēšanas vietās veiks arī pašvaldības policija. Savukārt par alkoholisko dzērienu piedāvāšanu par velti, kā dāvanu vai kā kompensāciju administratīvo pārkāpumu procedūru veiks Izložu

				un azartspēļu uzraudzības inspekcija.
24.	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	Patreiz spēkā esošā likuma 14.panta otrā daļa noteic administratīvo atbildību par alkoholisko dzērienu neatļautu mazumtirdzniecību promnešanai vai alkoholisko dzērienu neatļautu piegādi (izsniegšanu) no pulksten 22.00 līdz 8.00. Tā kā likumprojekta 2.pants paredz aizstāt likuma sestās daļas 5.punktā skaitļus un vārdu “22.00 līdz 8.00” ar skaitļiem un vārdu “20.00 līdz 10.00”, PTAC ieskatā ir nepieciešams vērtēt arī attiecīgu papildinājumu veikšanu likuma 14.panta otrā daļā.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
25.	Zemkopības ministrija	Iebildums. Tā kā arī brīdinājuma piktogrammas ir uzskatāmas par papildu marķējumu, tad lūdzam likumprojekta 1. pantā likuma 1. panta ceturto daļu izteikt šādā redakcijā: “(4) Alkoholiskā dzēriena papildu marķējums – informācija uz etiķetes par uzturvērtības paziņojumu, kura saturs var tikt ierobežots līdz produkta enerģētiskajai vērtībai un sastāvdaļu saraksts uz etiķetes vai citā veidā ar nosacījumu, ka uz etiķetes ir norādīta skaidra un tieša saikne, kā arī brīdinājuma piktogramma.”	Nemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā un 1.pantā iekļautas definīcijas <i>alkoholiskā dzērienu papildu marķējums</i> ” un „ <i>brīdinājuma piktogramma</i> ” iekļautas likumprojekta 3.pantā un tajā iekļautajā 7. ¹ pantā.
26.	Zemkopības ministrija	Ministrija atzinīgi vērtē VM centienus samazināt alkoholisko dzērienu pieejamību patērētājiem. Tomēr vēršam uzmanību, ka tirdzniecības laika stingrāks ierobežojums var nesasniegt plānā izvirzīto mērķi – samazināt alkohola patēriņu. Kā jau iepriekš ministrija ir norādījusi, tad "Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.–2022.gadam" (turpmāk – plāns) primārais uzvars būtu jāliek uz Latvijā nelegāli saražotā spirta un alkohola izplatīšanas apkarošanu (kā arī kontrabandas ceļā ievestā alkohola), un sekundāri uz papildu ierobežojumu ieviešanu legālās izcelsmes alkohola pieejamības samazināšanai. Pretējā gadījumā patērētājs izmantos alternatīvus variantus, tai skaitā iegādājoties nelegālas izcelsmes un nezināmas kvalitātes alkoholiskos dzērienus, kas negatīvi ietekmēs gan sabiedrību, gan Latvijas ekonomiku kopumā, tādēļ ministrija iebilst pret likumprojekta 2.pantā ietvertu tirdzniecības laika samazināšanas ieviešanu bez nelegālā alkohola ietekmes izvērtējuma. Latvijas Alkohola nozares asociācija (turpmāk LANA) 2021. gada 14. jūlija vēstulē norāda, ka darba laika saīsināšana nav pierādījusi efektivitāti. LANA informē, ka Latvijā pēc 2001. gadā ieviestā nakts tirdzniecības aizlieguma alkoholisko dzērienu patēriņš nav samazinājies, kā arī ir skaidri redzams, ka pēc šī aizlieguma cilvēki ir sākuši veidot alkoholisko dzērienu krājumus mājās, kas var tieši veicināt lielāku alkoholisko dzērienu patēriņu. Tāpat Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija (turpmāk – LPUF) un Latvijas Alus Darītāju savienība (turpmāk – LADS) 2021. gada 16. jūlija vēstulē norāda, ka tirdzniecības laika ierobežojumi nemazina patēriņu, bet veicina veselībai bīstama nelegālā alkohola apriti.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.

		ZM pievienojas LANA paustajam aicinājumam VM sagatavot izvērtējumu tirdzniecības laika ierobežojuma efektivitātei. LANA norāda, ka Lietuvā darba laika ierobežojums nav sasniedzis savu mērķi, jo 2020. gadā Lietuvā alkoholisko dzērienu patēriņš attiecībā pret 2019. gadu ir palielinājies.		
27.	Zemkopības ministrija	Ministrija pēc būtības atbalsta VM priekšlikumu, ka uz alkoholiskajiem dzērieniem, kas tiek realizēti mazumtirdzniecībā un vairumtirdzniecībā ir jābūt izvietotam alkoholiskā dzēriena papildu marķējumam, kurā jānorāda alkoholiskā dzēriena uzturvērtības paziņojums, kura saturs var tikt ierobežots līdz produkta enerģētiskajai vērtībai un sastāvdaļu saraksts uz etiķetes vai citā veidā ar nosacījumu, ka uz etiķetes ir norādīta skaidra un tieša saikne. Ievērojot vēstules 1. punktā minēto, lūdzam likumprojekta 3. pantā ietvertajā likuma 7.¹ pantā (gan pirmajā, gan otrajā daļā) izslēgt vārdus “un brīdinājuma piktogramma” (attiecīgajā locījumā). Tomēr ministrija norāda, ka Eiropas Komisija (turpmāk – EK), Eiropas Padome un Parlaments šobrīd ir sagatavojuši <u>grozījumus Regulā Nr. 1308/2013² attiecībā uz sastāvdaļu saraksta un uzturvērtības paziņojuma norādīšanu vīna marķējumā, kura saturs var tikt ierobežots līdz produkta enerģētiskajai vērtībai.</u> Tāpat EK 2017. gada 13. marta ziņojumā par alkoholisko dzērienu obligāto marķēšanu attiecībā uz sastāvdaļu sarakstu un paziņojumu par uzturvērtību aicināja nozares pārstāvjus uzsākt brīvprātīgu pašregulējumu. LANA kā viena no asociācijas “SpiritsEurope” biedriem 2019. gada 4. jūnijā ir parakstījusi memorandu ar Eiropas Komisiju par brīvprātīgu kaloriju un sastāvdaļu norādīšanu uz alkoholisko dzērienu pudelēm. Saskaņā ar LANA sniegto informāciju, memoranda mērķis bija līdz 2020. gada beigām panākt, lai 25% no Eiropas Savienības (turpmāk – ES) tirgū patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu pudeļu etiķetē tiktu norādīta dzērienu enerģētiskā vērtība un ar QR koda starpniecību – izmantotās sastāvdaļas. Paredzēts, ka 2021. un 2022. gadā šādu pudeļu īpatsvars varētu sasniegt līdz 50% un pat līdz 60% no visām ES tirgū patēriņam nodotajām pudelēm. Pašlaik ES vairāk nekā 25% pudeļu uz etiķetēm ir pieejama enerģētiskā vērtība. Latvijā jau šobrīd 15-16% alkoholisko dzērienu marķējumā ir pieejama enerģētiskā vērtība, taču sastāvdaļu saraksta un uzturvielu QR koda ieviešana prasa lielu IT darbu, kas šobrīd ir aizkavējies un to plānots ieviest pirmajiem produktiem šī gada septembrī. Tāpat LPUF un LADS 2021. gada 16. jūlijā vēstulē norāda, ka nav pieļaujams, ja Latvijā tiktu nostiprināts regulējums, kuru pēc neilga laika nāktos mainīt ES noteiktā regulējuma dēļ, jo etiķešu iegāde un to apdruka ražotājiem veido būtiskus ieguldījumus. Bez tam šāds	Nemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā un 1.pantā iekļautās definīcijas <i>alkoholiskā dzērienu papildu marķējums</i> ” un <i>„brīdinājuma piktogramma”</i> iekļautas likumprojekta 3.pantā iekļautajā 7. ¹ pantā. Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos, paredzot, ka 7. ¹ pants stāsies spēkā 2024.gada 1. janvārī. Precizētajā redakcijā netiek paredzēts izstrādāt Ministru kabineta noteikumus, ņemot vērā Zemkopības ministrijas sniegto viedokli, kas atbalstīja iekļaut definīcijas un paredzēto regulējumu likumprojekta 3.pantā iekļautā 7. ¹ pantā, norādot, ka atsevišķa noteikumu projekta veidošana vairs nav nepieciešama. Precizēta likumprojekta anotācija paredzot ar EK saskaņot likumprojektu, jo MK noteikumus vairs nav paredzēts izdot.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembris Regula (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007

		grozījums nerisinātu izvirzīto mērķi – samazināt alkohola patēriņu, jo maz ticams, ka to sabiedrības daļu, kurai ir problēmas ar pārmērīgu alkohola patēriņu, uzturvērtības paziņojuma un sastāvdaļu saraksta norādīšana atturēs no alkohola patērēšanas. Ministrija atzinīgi novērtē VM centienus alkoholisko dzērienu papildu marķēšanas prasības nosūtīt saskaņošanai EK, ņemot vērā, ka tās paredzēts attiecināt ne tikai uz Latvijas ražotajiem produktiem, bet arī tiem, kas ievesti no citām ES dalībvalstīm un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm vai trešajām valstīm. Vēršam uzmanību, ka gadījumā, ja EK nesaskaņos Ministru kabineta noteikumu projektu (turpmāk – noteikumu projekts) attiecībā uz prasību piemērošanu ievestajiem citu valstu alkoholiskajiem dzērieniem, ministrija neatbalstīs noteikumu projekta tālāko virzību. Lūdzam precizēt anotācijā norādīto, ka ar EK tiks saskaņots likumprojekts nevis noteikumu projekts.		
28.	Zemkopības ministrija	Ievērojot ierosinājumu termina “alkoholisko dzērienu papildu marķējums” redakcijai, lūdzam likumprojekta 5. pantā ietvertajā likuma 14. panta piektajā daļā izslēgt vārdus “un brīdinājuma piktogrammas”. Vēršam uzmanību, ka likuma 7.¹ panta otrajā daļā plānots noteikt, ka Ministru kabinets nosaka alkoholisko dzērienu papildu marķējuma noformēšanas un novietošanas prasības, savukārt jaunajā 14. panta piektās daļas redakcijā sods paredzēts par izvietojuma prasību neievērošanu.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta 5. pantā ietvertajā likuma 14. panta piektajā daļā.
29.	Zemkopības ministrija	Attiecībā uz marķējuma izmaiņām parasti tiek noteikts divu vai trīs gadu pārejas periods, jo, lai neradītu finansiālo slogu, uzņēmumiem jādod laiks, kurā tiek izlietots esošais marķējums (etiķetes) un sagatavots jauns marķējums. Jāņem vērā arī laiks, kurā tiks sagatavoti un pieņemti Ministru kabineta noteikumi, lai uzņēmējiem būtu savlaicīgi informēti par papildu marķējuma noformēšanas un novietošanas prasībām. Lūdzam likumprojektā ietvertos grozījumus likuma pārejas noteikumos izteikt kā numurētu pantu šādā redakcijā: “Papildināt pārejas noteikumus ar 20., 21. un 22. punktu šādā redakcijā: “20. Šā likuma 14. panta devītā daļa stājas spēkā 2022. gada 31. decembrī. 21. Šā likuma 7.¹ panta pirmā daļa un 15. panta sestā daļa stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī. 22. Ministru kabinets līdz 2022. gada 31. decembrim izdod šā likuma 7.¹ panta otrajā daļā minētos noteikumus.”. Vienlaikus lūdzam VM pēc būtības izvērtēt nozares organizāciju sniegtos iebildumus un priekšlikumus par likumprojektu, izvērtējot riskus rosināto priekšlikumu ietekmei uz uzņēmējdarbību Latvijā	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos, paredzot, ka 7. ¹ pants stāsies spēkā 2024.gada 1. janvārī. Savukārt no pārejas noteikumiem izslēgts punkts par nepieciešamību izstrādāt Ministru kabineta noteikumus.

31.	Valsts ieņēmumu dienests (VID)	Ja tomēr tiks nolemts virzīt regulējumu par tirdzniecības laika ierobežošanu, nodokļu maksātājiem tiks uzlikts papildu administratīvais slogs iesniegt iesniegumu licenču pārreģistrācijai sakarā ar darba laika maiņu, maksājot valsts nodevu un attiecīgi VID būs jāpārreģistrē darba laiks apmēram 7000 alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietām. VID rīcībā šobrīd nav tādas kapacitātes, kas nozīmē, ka darbiniekiem būs jāstrādā virsstundas, attiecīgi VID būs nepieciešami papildu līdzekļi virsstundu samaksas nodrošināšanai. Tādējādi, ja minētais regulējums tiks virzīts apstiprināšanai,: 1) VID būs nepieciešami papildu līdzekļi licenču pārreģistrācijai; 2) Likumprojektā būtu jāparedz pārejas nosacījums, ka komersantiem ir pienākums licencē norādīto darba laiku pārreģistrēt 3 mēnešu laikā no likuma spēkā stāšanās brīža.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
32.	Valsts ieņēmumu dienests	Likumprojekts paredz azartspēļu organizēšanas vietās aizliegt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību un patērēšanu pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām. No Likumprojekta redakcijas nav skaidri saprotams, vai azartspēļu organizēšanas vietās ir vai nav aizliegta alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība. Ja tomēr ir atļauta mazumtirdzniecība, tad nav viennozīmīgi skaidrs, ko nozīmē patērēšana pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām. Vai mazumtirdzniecības un patērēšanas vietai ir jābūt nodalītai, un kā tai ir jābūt nodalītai (citā telpā, tās pat telpas citā daļā) no azartspēļu iekārtu atrašanās vietas? Ievērojot minēto: 1) lūdzam precizēt minēto regulējumu, lai tas būtu saprotams piemērotājiem; 2) ja minētā regulējuma spēkā stāšanās rezultātā komersantiem būs jāpārreģistrē licences, paredzēt pārejas nosacījumus, dodot komersantiem 3 mēnešu termiņu licences pārreģistrācijai.	Nemts vērā	Precizēts likumprojekts papildinot pārejas noteikumus ar 22. un 23.punktu, kas paredz trīs mēnešu pārejas periodu komersantiem pārreģistrēt licences. Precizēta likumprojekta anotācija.
33.	Valsts ieņēmumu dienests	Likumprojekts paredz azartspēļu organizēšanas vietās aizliegt alkoholisko dzērienu piedāvāšanu par velti, kā dāvanu vai kā kompensāciju. Pašreiz Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta trešā daļa jau aizliedz piedāvāt alkoholiskos dzērienus par velti (izņemot degustāciju), kā dāvanu vai kā kompensāciju par citas preces iegādi vai pakalpojuma saņemšanu. Ja azartspēļu organizēšanas vietās tomēr tiks atļauta alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība, tad esošais regulējums Alkoholisko dzērienu aprites likumā jau tagad nodrošina šo aizliegumu azartspēļu organizēšanas vietās, kur notiek arī alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība. Vēršam uzmanību uz tendenci, ka alkoholisko dzērienu piedāvāšana par velti vai kā dāvanu, vai kompensāciju par citas preces iegādi, notiek ne tikai alkoholisko dzērienu	Nemts vērā	Papildināts likumprojekta 1.pants, kas paredz papildināt Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta trešo daļu nosakot, ka alkoholiskos dzērienus par velti (izņemot degustāciju), kā dāvanu vai kā kompensāciju par citas preces iegādi vai pakalpojuma saņemšanu ir aizliegta arī citu preču un pakalpojumu sniegšanas vietās, kurām nav izsniegta alkoholisko

		mazumtirdzniecības vietās, bet arī citu preču tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietās. Piemēram, uz Līgo svētkiem, ja iegādāties ledusskapi, alus iepakojums tiek dāvināts. Nereti arī frizētavās, saņemot pakalpojumu, tiek piedāvāti alkoholiskie dzērieni par velti. Minētie piemēri ir ņemti no sociālos tīklos pieejamā piedāvājuma, kas pierāda, ka kontroles iespējas ir visai ierobežotas. Ievērojot minēto, lai sasniegtu likumprojekta mērķi – samazināt alkoholisko dzērienu patēriņu, aicinām likumprojektā noteikt aizliegumu piedāvāt alkoholiskos dzērienus par velti (izņemot degustāciju), kā dāvanu vai kā kompensāciju par citas preces iegādi vai pakalpojuma saņemšanu ne tikai alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās, bet arī citu preču tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās.		dzērienu vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības licence. Vienlaikus paredzēts noteikt izņēmumu, neattiecināt ierobežojumus uz valsts, pašvaldības un privātām kultūras institūcijām.
34.	Maxima	Grozījumi paredz noteikt, ka uz alkoholisko dzērienu iepakojuma jāizvieto brīdinājuma piktogrammas, kurās ietverts brīdinājums nelietot alkoholiskos dzērienus grūtniecības laikā un vadot transportlīdzekli. Mūsu ieskatā šādas vienkāršas un saprotamas informācijas izvietošana uz alkoholisko dzērienu iepakojuma var atkārtoti vērst patērētāja uzmanību uz alkoholisko dzērienu atbildību lietošanu. Īpaši aktuāls šis jautājums varētu būt saistībā ar transportlīdzekļu vadīšanas reibuma stāvoklī prevenciju, jo šo pārkāpumu statistika mūsu valstī turpina būt niecīga.	Nemts vērā	Brīdinājumu piktogrammu izvietošana prasība ir iekļauta likumprojekta 3.pantā un tajā iekļautajā 7.¹ pantā.
35.	Maxima	Grozījumi paredz noteikt, ka mazumtirdzniecībā, izņemot tādas mazumtirdzniecības vietas, kurās alkoholiskie dzērieni tiek realizēti tikai izlejama veidā un tiek nodrošināta to patēriņa uz vietas, kā arī beznodokļu tirdzniecības veikalus, atļauts tirgot alkoholiskos dzērienus tikai laikā no 10.00 līdz 20.00. Tirdzniecības laika saīsināšana tiek pamatota ar pētījumiem, kas norāda - jo "fiziski" pieejamāki ir alkoholiskie dzērieni, jo vairāk tie tiek patērēti, attiecīgi nodarot lielāku kaitējumu sabiedrības veselībai, kā arī ar Lietuvas veiksmīgo piemēru, kur 2018. gadā tika samazinātas atļautās alkohola tirdzniecības stundas un rezultātā samazinājās kopējais alkohola patēriņš valstī. Mūsuprāt, saīsinot legālās alkohola tirdzniecības stundas, tiek deformēta konkurence, veicināts nelegālā alkohola patēriņš un netiek sasniegts mērķis. Pirmkārt, pētījumi, uz kuriem atsaucas likumprojekta autori sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā, nav veikti vidē, kurā ir tik viegli pieejami nelegāli, taču salīdzinoši kvalitatīvi alkoholiskie dzērieni (piemēram, kontrabanda no Baltkrievijas un Krievijas). Latvijas apstākļos legālo alkohola tirdzniecības stundu saīsināšana nozīmē, ka ievērojama daļa patērētāju, iespējams, veiks alkohola pirkumu nelegālās tirdzniecības vietās. Tādējādi, valsts zaudēs nodokļu ieņēmumus, tiks veicināts kontrabandas alkohola noiets. Alkoholisko dzērienu patēriņa statistiku šie grozījumi, visticamāk, uzlabos, tomēr tas notiks uz tā rēķina, ka nelegālo patēriņu statistika neuzskaita, nevis uz faktiskā alkohola patēriņa samazinājuma rēķina. Tāpat jāņem vērā, ka nelegālās alkohola tirdzniecības vietās iegādāto dzērienu lietošana saistīta ar paaugstinātu risku	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.

		patērētāja veselībai un dzīvībai, t.i. saindēšanos ar nekontrolētas izcelsmes alkoholiskiem dzērieniem. Kritiski jāvērtē arī veiksmīgais Lietuvas piemērs šajā jomā. Lietuvā tiešām ir samazinājies alkohola patēriņš uz cilvēku, taču nav konstatējama saikne starp 2018. gada grozījumiem normatīvos aktos, ar kuriem Lietuvā tika saīsinātas alkohola tirdzniecības laiks, jo saskaņā ar publiski pieejamiem datiem tendence alkohola patēriņa samazinājumam Lietuvā bija vērojama jau pirms 2018.gada, bez tam alkoholisko dzērienu patēriņš kopš 2018.gada vairs nav krities. Tāpat pēc Lietuvas statistikas datiem var redzēt, ka alkohola patēriņš kopš 2018. gada ir pieaudzis, lai gan 2018. gadā ieviestais tirdzniecības laika ierobežojums tika saglabāts. Ierosinām saglabāt esošo regulējumu un neveikt eksperimentus ar alkoholisko dzērienu tirdzniecības laika ierobežojumiem iecerēto grozījumu veidā, jo tie nav efektīvi norādītā mērķa sasniegšanai Latvijas apstākļos.		
36.	Maxima	Grozījumi paredz papildus informācijas izvietošana mazumtirdzniecības vietās, kura brīdina, ka alkoholiskos dzērienus nedrīkst iegādāties un lietot nepilngadīgas personas un to lietošanai ir negatīva ietekme uz veselību. Daļa no iecerētās informācijas jau šobrīd ir brīvprātīgi izvietota daudzās mazumtirdzniecības vietās, tostarp MAXIMA tirdzniecības tīkla veikalos. Tādējādi, mūsu ieskatā grozījumi pozitīvi vērtējami, jo sakārtos un unificēs esošo situāciju.	Nemts vērā	Likumprojekta 1.pantā ir iekļauts grozījums, papildināt Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.pantu ar (2⁵) daļu, kurā noteikts, ka alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās jāizvieto redzams uzraksts, kas brīdina, ka alkoholiskos dzērienus nedrīkst iegādāties un lietot nepilngadīgas personas un to lietošanai ir negatīva ietekme uz veselību.
37.	Maxima	Grozījumi paredz noteikt aizliegumu attiecībā uz alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāmu. Sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā tiek norādīts, ka cenu un atlaižu reklāma ir veids, kā gan ražotāji, gan mazumtirgotāji piesaista klientu uzmanību pirkot noteiktas preces un pirkot tās vairāk, veicinot impulsīvu iepirkšanos, kā arī mudina jauniešus uzsākt alkohola lietošanu jaunākā vecumā un lielākā daudzumā. Daļēji var piekrist šim apgalvojumam, proti, jebkuras reklāmas mērķis ir piesaistīt patērētāju uzmanību, tomēr šis apgalvojums nav pilnībā pareizs. Pirmkārt, cenu un atlaižu reklāma nodrošina dažādu ražotāju un tirgotāju cīņu par patērētāju un nodrošina patērētājam iespēju saņemt plašu informāciju un izvēlēties labāko piedāvājumu, taču grūti iedomāties, ka patērētājs, kas vēlas nopirkt minerālūdeni, ieraugot alkoholiskā dzēriena cenas reklāmu, veiks impulsīvu pirkumu un iegādāsies alkoholisko dzērienu. Otrkārt, lai gan apgalvojums, ka reklāma piesaista patērētāja uzmanību, ir patiess, tomēr nepareizs ir secinājums, ka reklāma, kurā ir norādīta	Nav ņemts vērā	VM uzskata, ka reklāmas un mārketinga ierobežojumi ir viens no efektīvākajiem veidiem, lai mazinātu alkohola patēriņu sabiedrībā un viens no PVO alkoholisma ierobežošanas politikas “best buys”. VM paredzētais cenu un atlaižu reklāmas aizliegums neaizlieds izplatīt alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāmu tirdzniecības vietās, kurās tiek izvietoti un

		alkoholiskā dzēriena cena vai atlaide, kardinālāk maina patērētāja uzvedību un veicina patēriņu, salīdzinājumā ar reklāmu, kurā nav ietverta alkoholiskā dzēriena cena un atlaide. Tādējādi, mūsu ieskatā likumprojektā paredzētais cenu un atlaižu reklāmas aizliegums, neveicinās to, ka kopumā iedzīvotāji mazāk patērē alkoholiskus dzērienu, bet gan bremzēs konkurenci starp dažādiem tirgotājiem un liegs patērētājiem iespēju saņemt informāciju par tirgū pieejamiem piedāvājumiem un izvēlēties labākos piedāvājumus. Ievērojot iepriekšminēto, ierosinām saglabāt esošo regulējumu.		pārdoti alkoholiskie dzērieni, kā arī aizliegums neparedz aizliegt alkoholisko dzērienu zīmolu/brendu reklāmu jeb paša produkta reklāmu. VM uzskata, ka komersantiem nebūs liegta iespēja informēt patērētājus par savu saražoto produktu. Latvijas ražotāji un mazumtirgotāji varēs turpināt informēt patērētājus par savu saražoto produktu, jo zīmolu reklāma nebūs aizliegta, savukārt alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma būs pieļaujama tikai tirdzniecības vietās, kurās tiek izvietoti un pārdoti alkoholiskie dzērieni, kur tad patērētājs arī varēs izvēlēties savai gaumei un pirktspējai atbilstošu alkoholisko dzērienu.
38.	Maxima	Grozījumi paredz arī aizliegt tirdzniecības veicināšanas pasākumus (akcijas, izpārdošanas u.tml.), tai skaitā akcijas “2 par 1 cenu” vai akcijas “pērc vairākas alkoholiskā dzēriena pudeles par zemāku cenu” utt., kā arī aizliegt lojalitātes programmas ietvaros popularizēt alkoholiskos dzērienu iegādi ar atlaidi. Šī aizlieguma mērķis ir mazināt alkoholisko dzērienu popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem, kā arī mazināt alkoholisko dzērienu pārmērīgu un riskantu lietošanu iedzīvotāju vidū. Mūsu ieskatā šis aizliegums nerasniegs iezīmēto mērķi, jo augstāk aprakstīto tirdzniecības veicināšanas pasākumiem nav tiešas saistības ar alkoholisko dzērienu riskantu lietošanu, proti, tirdzniecības tīkla piedāvājums patērētājam iegādāties savā dzimšanas dienā dzirkstošos vīnus ar 15 % atlaidi nekādā veidā neietekmēs patērētāja rīcību, kurš nesvin svētkus ar dzirkstošo vīnu, bet savukārt tam patērētājam, kura plānos ir iedzert dzirkstošo vīnu dzimšanas dienā, šis ļaus iegādāties dzērienu ar izdevīgu cenu. Ievērojot iepriekšminēto, ierosinām saglabāt esošo regulējumu.	Nav ņemts vērā	VM uzskata, ka ierobežojot dažādus tirdzniecības veicināšanas pasākumus, samazināsies arī iedzīvotāju impulsīva iepirkšanās t.sk. alkohola iegādāšanās. Minētos tirdzniecības veicināšanas pasākumus mazumtirdzniecības vietās rīko, lai mudinātu pircējus iegādāties preces vairumā. Savukārt lojalitātes programmas tiek izmantotas mazumtirdzniecības vietās, lai arī organizētu līdzīgus tirdzniecības veicināšanas pasākumus (izpārdošanas, apjoma atlaides utt.) piedāvājot tikai saviem

				lojalitātes programmas klientiem iegādāties vairumā noteiktas preces tai skaitā alkoholiskos dzērienus. Aizliedzot dažādas akcijas un izpārdošanas un citus tirdzniecības veicināšanas pasākumus pircējam tika samazināta iespēja iegādāties alkoholiskos dzērienus vairumā par zemāku cenu, tādējādi samazinot impulsīvo iepirkšanos. Akciju un izpārdošanu ierobežošana varētu ietekmēt arī alkoholisko dzērienu cenu mazumtirdzniecības vietās, jo šajā gadījumā alkoholiskie dzērieniem būs atlaide tikai vienai noteiktai alkohola pudelei, un tas mainīs pircēju iepirkšanās paradumus, ja šai vienai alkohola pudelei cena vairs nebūs tik izdevīga un iespējams pircējs izvērtēs vai iegādāties vairāk kā vienu pudeli.
39.	Biedrība Latvijas Reklāmas asociācija, Biedrība Latvijas Raidorganizāc iju asociācija un Biedrība Latvijas Preses izdevēju asociācija	Asociācijas iebilst pret: [1] Likumprojekta “Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā” 11.panta izmaiņām: “Izteikt panta nosaukumu šādā redakcijā: “11. pants. Alkoholisko dzērienu reklāmas, kā arī alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāmas ierobežojumi”; Papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā: “(5) Alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma ir aizliegta: 1) preses izdevumos un citos drukātos reklāmas izdevumos, un publikācijās patērētājiem; 2) kinoteātros; 3) interneta vietnē; 4) izmantojot pasta (arī elektroniskā pasta) pakalpojumus;	Nav ņemts vērā	Likumprojektā iekļautie grozījumi ir balstīti notikušās diskusijas ar alkohola un reklāmas nozares pārstāvjiem, laikā, kad VM izstrādāja “Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānu 2020.-2022”. Minētajā diskusijās notika vienošanās ar reklāmas nozares pārstāvjiem par pasākumiem alkohola mārketinga regulējuma un alkohola piedāvājuma un pieprasījuma

		5) ārpus alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietām, izņemot alkoholiskos dzērienu ražošanas vietas vai ražotāja struktūrvienības.” Aicinām izslēgt no: Likumprojekta “Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā” ierosināto 11. panta nosaukuma redakcijas maiņu, kā arī nepapildināt pantu ar piekto daļu.		ierobežošanai. Pasākumi attiecīgi tika iekļauti plānā, kurš tika pieņemts MK 30.07.2021. Minētie pasākumi tagad ir iekļauti arī izstrādātajā likumprojektā.
40.	Biedrība Latvijas Reklāmas asociācija, Biedrība Latvijas Raidorganizāciju asociācija un Biedrība Latvijas Preses izdevēju asociācija	Tiek radīts alkohola cenu un atlaižu piedāvājumu reklāmai gandrīz ekskluzīvs un ietekmīgs kanāls – alkohola tirdzniecības vieta. Plānotais aizliegums reklamēt alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu piedāvājumus visos medijos – presē, interneta vidē, kinoteātros un elektroniskajos medijos, radīs situāciju, ka visa alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma, kas līdz šim bija dažādu izkļiedēta mediju vidē, tiks koncentrēta vienīgi tirdzniecības vietās, kas no reklāmas izvietošanas un ietekmes perspektīvas ir visietekmīgākā reklāmas vieta, jo tā atrodas vistuvāk lēmuma par pirkuma izdarīšanu vietai. Ar šādu aizliegumu faktiski tiks radīts alkohola dzērienu cenu un atlaižu piedāvājumu reklāmai ekskluzīvs komunikācijas kanāls – tirdzniecības vietas, taču netiks panākts grozījumu primārais mērķis alkohola pirkumu samazināšanās, jo cenu un atlaižu reklāma lielā koncentrācijā pārcelsies tuvāk alkoholisko dzērienu pirkuma vietai – kasei.	Nav ņemts vērā	VM uzskata, ka reklāmas un mārketinga ierobežojumi ir viens no efektīvākajiem veidiem, lai mazinātu alkohola patēriņu sabiedrībā un viens no PVO alkoholisma ierobežošanas politikas “best buys”. VM paredzētais cenu un atlaižu reklāmas aizliegums neaizliedz izplatīt alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāmu tirdzniecības vietās, kurās tiek izvietoti un pārdoti alkoholiskie dzērieni, kā arī aizliegums neparedz aizliedz alkoholisko dzērienu zīmolu/brendu reklāmu jeb paša produkta reklāmu. VM uzskata, ka komersantiem nebūs liegta iespēja informēt patērētājus par savu saražoto produktu. Latvijas ražotāji un mazumtirgotāji varēs turpināt informēt patērētājus par savu saražoto produktu, jo zīmolu reklāma nebūs aizliegta, savukārt alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma būs pieļaujama tikai tirdzniecības vietās, kurās tiek izvietoti un pārdoti alkoholiskie dzērieni, kur tad patērētājs arī varēs izvēlēties savai

				gaumei un pirktspējai atbilstošu alkoholisko dzērienu.
41.	Biedrība Latvijas Reklāmas asociācija, Biedrība Latvijas Raidorganizāciju asociācija un Biedrība Latvijas Preses izdevēju asociācija	<u>Reklāmas aizliegums neattiecas uz ārzemēs reģistrētajiem medijiem, kuri piedalās reklāmas tirgū un kurus patērē Latvijas iedzīvotāji.</u> Ar plānotajiem grozījumiem tiek panākta situācija, ka Latvijas iedzīvotājus reklāma sasniegs, izmantojot ārzemēs reģistrētos medijus, kamēr Latvijā reģistrētajos medijos šāda reklāma būs aizliegta. Turklāt Veselības ministrija nav ņēmusi vērā to, ka Latvijā reģistrētajiem medijiem faktiski nav iespējas pārorientēties uz citiem tirgiem, jo elektroniskajiem medijiem ar licenci ir noteikta raidīšanas valoda un vieta – latviešu valoda un Latvija.	Nav ņemts vērā	Minētais ierobežojums tiešām neattieksies uz ārzemju masu medijiem, jo tie nav reģistrēti Latvijā un to valoda nav latviešu valoda attiecīgi nav paredzēti tieši latviešu auditorijai. Arī citās valstīs, kurās ir ieviesti reklāmas aizliegumi, minētie ierobežojumi attiecas tikai uz nacionāliem masu medijiem. Vienlaikus likumprojekts paredz paplašināt un skaidrāk noteikt šobrīd likumā esošos ierobežojumus, attiecinot tos arī uz cenu un atlaižu reklāmām.
42.	Biedrība Latvijas Reklāmas asociācija, Biedrība Latvijas Raidorganizāciju asociācija un Biedrība Latvijas Preses izdevēju asociācija	Nav veikts novērtējums par aizlieguma finansiālo ietekmi uz privāto mediju reklāmas ienākumiem, paredzēts un aprēķināts kompensācijas apjoms. Reklāmas ienākumi praktiski ir vienīgie privāto mediju ienākumi. Reklāmas aizliegums samazinās mediju ienākumus un pasliktinās to finansiālo situāciju. Laikā, kad mediji jau ir novājināti globālo tendenču un Covid -19 ietekmes dēļ, šādu apstākļu radīšana ir pretrunā ar centieniem stiprināt mediju finansiālo stabilitāti. Ir jāparedz Latvijas medijiem reklāmas ieņēmumu krituma kompensācija gadījumā, ja šādi likuma grozījumi, kas būtiski izkropļo Latvijas reklāmas tirgu, tiek virzīti apstiprināšanai.	Nemts vērā	Papildināta likumprojekta anotācija norādot uz plānoto grozījumu iespējamo ietekmi uz mediju un reklāmas tirgu, ienākumiem. Vienlaikus VM rīcībā nav informācijas un tā arī nav veikusi aprēķinus par iespējamiem zaudējumiem Latvijas medijiem, ieņēmumu krituma gadījumā, kas saistīti ar likumprojektā iekļautajiem jaunajiem ierobežojumiem. Tomēr jānorāda, ka jau šobrīd Vienlaikus jau šobrīd Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums paredz ierobežojumus alkoholisko dzērienu saistītajiem audio un audiovizuāliem komerciāliem paziņojumiem, tai

				skaitā kritērijus. Likumprojekts paredz paplašināt un skaidrāk noteikt šobrīd likumā esošos ierobežojumus.
43.	Latvijas Alkohola nozares asociācija (LANA)	LANA atbalsta iekļaut dzērienu marķējumā piktogrammas, kas mudina nelietot alkoholu grūtniecības laikā un vadot transportlīdzekli. LANA Biedri jau šobrīd šīs piktogrammas liek uz vairāk kā 60% alkoholisko dzērienu pudelēm, taču LANA lūdz piemērot pārejas termiņu trīs gadi, lai arī atlikušie uzņēmēji spētu pielāgot etiķetes.	Nemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā un 1.pantā iekļautās definīcijas <i>alkoholiskā dzērienu papildu marķējums</i> ” un <i>„brīdinājuma piktogramma”</i> iekļautas likumprojekta 3.pantā, kas paredz papildināt Alkoholisko dzērienu aprites likumu ar 7. ¹ pantu. Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos, paredzot, ka 7. ¹ pants, tai skaitā prasības izvietot brīdinājuma piktogrammas, stāsies spēkā 2024.gada 1. janvārī.
44.	Latvijas Alkohola nozares asociācija (LANA)	LANA konceptuāli atbalsta iekļaut marķējumā informāciju par enerģētisko vērtību, kā arī iekļaut informāciju marķējumā vai ar QR kodu par dzēriena sastāvdaļām un uzturvērtību, taču LANA <u>iebilst</u> pret likumprojekta veidošanu šobrīd, ņemot vērā ka Eiropas Komisijas šobrīd strādā pie pārtikas produktu, tai skaitā alkoholisko dzērienu marķējuma, kā arī LANA, kā Spirits Europe Biedrs ir parakstīju Memorandu ar Eiropas Komisiju, kas paredz ka kalorijas un sastāvdaļas uz pudelēm tiks ieviestas. Latvijā jau šobrīd 15-16% pārējo alkoholisko dzērienu ir pieejamas kalorijas uz pudelēm, taču sastāvdaļu un uzturvērtību QR koda ieviešana prasa lielu IT darbu, kas šobrīd ir aizkavējies un plānojas tikt ieviests pirmajiem produktiem šī gada septembrī. Papildus tam, Sacima šogad jau noraidīja līdzīgu priekšlikumu, kas tika noraidīts 27.maija un 10. jūnija Saeimas sēdē.	Nemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā un 1.pantā iekļautās definīcijas <i>alkoholiskā dzērienu papildu marķējums</i> ” un <i>„brīdinājuma piktogramma”</i> iekļautas likumprojekta 3.pantā un tajā iekļautajā 7. ¹ pantā. Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos, paredzot, ka 7. ¹ pants stāsies spēkā 2024.gada 1. janvārī. Precizētajā redakcijā netiek paredzēts izstrādāt Ministru kabineta noteikumus, ņemot vērā Zemkopības ministrijas sniegto viedokli, kas atbalstīja iekļaut definīcijas un paredzēto regulējumu likumprojekta 3.pantā iekļautā 7. ¹ pantā, norādot, ka atsevišķa noteikumu projekta

				veidošana vairs nav nepieciešama. Precizēta likumprojekta anotācija paredzot ar EK saskaņot likumprojektu. Vienlaikus norādām, ka Saeimā izstrādātais likumprojekts, lai arī tika noraidīts, tomēr komisijā tika secināts, ka atkārtoti pie šī jautājumu būtu jāatgriežas, kad VM virzīs “Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānu 2020.-2022. gadam” iekļautos grozījumus, tādējādi VM to ir iekļāvusi šajā likumprojektā.
45.	Latvijas Alkohola nozares asociācija (LANA)	LANA aicina skaidrot Veselības ministrijas pamatojumu “<i>Jau šobrīd ir vairākas PVO Eiropas reģiona valstis, kurām ir noteiktas papildu marķēšanas prasības visiem alkoholiskajiem dzērieniem vai konkrētam alkoholisko dzērienu veidam, norādot vai, nu, enerģētisko vērtību, vai sastāvu, vai uzturvērtību, vai visus nosauktos - Norvēģijai, Čehijai, Vācijai, Īrijai, Grieķijai, Horvātijai, Lietuvai, Luksemburgai, Ungārijai, Austrijai, Portugālei, Rumānijai, Somijai un Krievijai</i>”. Pēc LANA Rīcībā esošās informācijas nevienā Eiropas savienības valstī nav nepieciešams norādīt visus nosauktos. Kā arī ja šajās valstīs ir papildus prasības, tad tās neattiecas uz pārējo Eiropas Savienības valstu ražoto produkciju. Kā arī ne Norvēģijai, ne Somijai nav jānorāda ne kalorijas, ne sastāvdaļas, ne uzturvērtība. Čehijā tikai Čehijas ražotiem produktiem ir jānorāda sastāvdaļas, bet ne importētiem no citām ES valstīm. Ņemot vērā, ka Somijā un Norvēģijā nav ne viena no šīm prasībām LANA lūdz precizēt Veselības ministriju, kurai valstij ir kura prasība. Ja tomēr tiek pieņemtas šādas normas, tad pārejas termiņam būtu jābūt vismaz 3 gadiem, kas ir ierasta prakse Eiropā, kā arī vēlamies uzsvērt ka šobrīd jau tiek pielāgotas etiķetes depozīta sistēmas ieviešanai.	Ņemts vērā	Precizēta likumprojekta anotācija.
46.	Latvijas Alkohola nozares asociācija (LANA)	Noteikt, ka mazumtirdzniecības vietās jābūt norādītai informācijai ar brīdinājumu, ka alkoholiskos dzērienus nevar lietot nepilngadīgas personas un to lietošana negatīvi ietekmē veselību Ja šāds uzraksts tiek atbalstīts, tad būtu jāpapildina teksts, ka “...nepilngadīgās personas un to <u>pārmērīga</u> lietošana negatīvi ietekmē veselību”	Nav ņemts vērā	Veikti redakcionāli labojumi likumprojekta 2.pantā, kurš papildina 6. panta ar (2 ⁵) daļu, aizvietojo ar vārdu “nevar” ar “nedrīkst”. Savukārt attiecībā uz

				piedāvājumu papildināt ar apgalvojumu, ka pārmērīga lietošana negatīvi ietekmē veselību, tad VM nepiekrīt šādam apgalvojumam, jo jaunākie epidemioloģiskie pētījumi liecina³, ka <u>nav droša alkohola patēriņa līmeņa vai devas un veselībai labākais risinājums būtu vispār nelietot alkoholu</u>. Arī Pasaules Veselības organizācija, lai arī ir izstrādājusi zema riska alkohola patēriņa ieteikumus, kopumā pēdējos gados iesaka alkohola lietošanā pielietot principu— <u>jo mazāk, jo labāk</u>⁴. Tādējādi pievienojot vārdu “pārmērīgs” tiktu maldināta sabiedrība, minot, ka tikai gadījumos, ja persona lieto daudz un kaitējošā, riskantā veidā ir redzamas sekas veselībai, lai gan tas, pie kādas devas vai daudzuma kādam no indivīdiem iestāsies sekas ir atkarīgs no daudz, dažādiem faktoriem – ģenētikas, veselības stāvokļa, dzīvesveida, vides utt.
47.	Latvijas Alkohola nozares asociācija (LANA)	Aizliegt azartspēļu zālēs un kazino piedāvāt alkoholiskos dzērienus par brīvu un aizliegt to tirgošanu, lietošanu, pienesanu pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām; LANA aicina atstāt iespēju personai pašai dzērienu aiznest pie spēļu galda, vai citām azartspēļu iekārtām, jo aizliedzot personai pašai dzērienu nest pie spēļu galdiem vai	Nav ņemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā uz minētā norma par alkoholisko dzērienu izplatīšanas un mazumtirdzniecības ierobežojumiem azartspēļu

³ SPKC e-žurnāls par atkarības problēmām Nr. 10 publicētais raksts: Labas prakses principi zema riska alkohola patēriņa vadlīnijām Eiropā -https://www.spkc.gov.lv/lv/e-zurnals-par-atkaribas-problemam/aipap10_ped1.pdf

⁴ https://www.who.int/images/default-source/departments/substances-abuse/alc/who-who-alc-card.png?sfvrsn=d2b351ac_0

		azarspēļu iekārtām radīsies risks pārmerīgai un straujai alkoholisko dzērienu lietošanai ar mērķi iet izklaidēties pie spēļu galdiem vai iekārtām un ātrāk izdzert alkoholisko dzērienu pie bāra. LANA aicina arī kazino atstāt iespēju pienest klāt alkoholisko dzērienu, kas Latvijā ir tikai trīs un pārsvarā ir paredzēti ārzemniekiem un atrodās četru un pieczvaigžņu viesnīcās. LANA ieskatā kazino, bez iespējas pienest klāt alkoholiskos dzērienus nav kazino.	organizēšanas vietās iekļauta atsevišķā no jauna veidotā likumprojekta 2.pantā, ietverot likumā jaunu 6.² pantu. Vienlaikus ir saglabāta minētā norma, kas ir arī iekļauta 30.07.2020 Ministru kabineta apstiprinātajā “Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.–2022.gadam” un paredz aizliegt azartspēļu organizēšanas vietās ne tikai tirgot un pienest alkoholiskos dzērienus pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām, bet arī aizliegt alkoholisko dzērienu lietošanu pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām. Veselības ministrija uzskata, ka alkoholisko dzērienu lietošana un pienešana azartspēļu organizēšanas vietās pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām, ir viens no riskantas uzvedības veidiem, jo alkoholisko dzērienu lietošana un azartspēļu spēlēšana ir sociāli bīstama kombinācija, ka negatīvi ietekmē ne tikai pašu indivīdu, bet atstāj kaitīgu ietekmi uz viņa sociālās, profesionālās un ģimenes dzīves vērtībām un saistībām, kā arī viņa materiālo stāvokli. Ierobežojot alkoholisko
--	--	---	--

				dzērienu lietošanu un pienešanu tieši pie spēļu automātiem un citām azartspēļu iekārtām, ļautu spēlētājiem saglabāt kontroli pār notiekošo un izvērtēt potenciālos riskus, jo spēlētājam būs jāatraujas no spēlēšanas, lai iegādātos un lietotu alkoholisko dzērienus, kurus varēs lietot pie bāra. Ar minētajiem grozījumiem tiku ierobežotas situācijas, ka persona vienlaicīgi lieto alkoholiskos dzērienus un spēlē azartspēles, kas ir riskanta uzvedība un var veicināt, ka persona zaudē kontroli un nespēj izvērtēt situāciju.
48.	Latvijas Alkohola nozares asociācija (LANA)	saīsināt alkoholisko dzērienu tirdzniecības laiku atbilstoši ārvalstu pieredzei un rezultātiem; LANA iebilst pret alkoholisko dzērienu tirdzniecības laika saīsināšanu, jo darba laika saīsināšana nav pierādījusi nekādu efektivitāti. Latvijā 2001. gadā tika ieviests nakts tirdzniecības aizliegums pēc kura alkoholisko dzērienu patēriņš nav samazinājies, kā arī ir skaidri redzams, ka pēc šī aizlieguma cilvēki ir sākuši veidot alkoholisko dzērienu krājumus mājās, kas var tieši veicināt lielāku alkoholisko dzērienu patēriņu. Samazinot darba laiku, tiks veikti vēl lielāki alkoholisko dzērienu krājumu veidošana. LANA aicina Veselības ministriju nākt klajā ar reālu pamatojumu, kas rāda tirdzniecības laika ierobežojuma efektu, jo arī Lietuvā ir skaidri redzams ka darba laika ierobežojums nestrādā ņemot vērā, ka 2020. gadā Lietuvā alkoholisko dzērienu patēriņš pret 2019. gadu palielinājās.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
49.	Latvijas Alkohola nozares asociācija (LANA)	aizliegt tirdzniecības veicināšanas pasākumus (akcijas, izpārdošanas u.tml.), tai skaitā akcijas “2 par 1 cenu” vai akcijas “pērc vairākas alkoholiskā dzēriena pudeles par zemāku cenu” utt., kā arī aizliegt lojalitātes programmas ietvaros popularizēt alkoholiskos dzērienu iegādi ar atlaidi. LANA iebilst pret lojalitātes atlaižu aizliegšanu veikalos, jo tās pēc būtības ir atlaides, kas tiek paredzētas jaunu brendu ienākšanai tirgū, un ciņa jau starp esošajiem brendiem. Lūdzam arī precizēt šī likumprojekta otrā punkta daļā minēto “2) piedāvā iegādāties vairākas alkoholisko dzērienu vienības par zemāku cenu un citus līdzīgus piedāvājumus, kas rada	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta 4.pantā, kurā iekļauts 11.panta sestās daļas regulējums, izslēdzot vārdus “citi līdzīgi piedāvājumi”.

		<i>ekonomiska ieguvuma iespaidu;” . Lūdzam Veselības ministriju precizēt, kas ir domāts ar citi līdzīgi piedāvājumi.</i>		
50.	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)	LTRK norāda, ka konceptuāli atbalsta likumprojekta 1.pantā un 3.pantā ietvertu, kas mudina iedzīvotājus nelietot alkoholu grūtniecības laikā un vadot transportlīdzekli, kā arī iekļaut marķējumā informāciju par alkoholisko dzērienu sastāvdaļām, uzturvērtību, tai skaitā enerģētisko vērtību. <u>Vienlaikus LTRK iebilst pret brīdi, kad šīs izmaiņas tiek plānotas.</u> Proti, 2022. gada 1. februārī Latvijā darbību uzsāks depoziņa sistēma dzērienu iepakojumam, kā rezultātā dzērienu ražotājiem, tai skaitā tiem ražotājiem, kas ražo arī alkoholiskos dzērienus, jāpārskata sava produktu ražošanas sistēma un attiecīgi depoziņa sistēmai jāpielāgo arī savu ražoto produktu marķējumi. Minētais dzērienu ražotājiem radījis ievērojamas izmaksas, kas negatīvi ietekmē arī to konkurētspēju. Tāpat arī Eiropas Komisija šobrīd strādā pie regulējuma izstrādes saistībā ar pārtikas produktu, tai skaitā alkoholisko dzērienu, marķējumu, kas nozīmē, ka tuvākajā laikā ir paredzamas būtiskas izmaiņas Eiropas Savienībā, kas visticamākais ietekmes visus pārtikas produktu, tai skaitā alkoholisko dzērienu, ražotājus vienotajā tirgū. Ņemot vērā minēto, <u>LTRK atkārtoti norāda, ka iebilst pret likumprojekta 1.pantā, 3.pantā un pārejas noteikumu papildinājumos ietvertā virzīšanu šajā brīdī.</u>	Nemts vērā	Pasaules Veselības organizācija identificējusi, ka ir noteikti alkoholisko dzērienu marķēšanas indikatori, kas var samazināt alkohola lietošanas negatīvas sekas - alkoholisko produktu uzturvērtību informācijas nodrošināšana uz etiķetēm (alkohola un kaloriju daudzums, sastāvdaļas, alergēni utt.) un veselības brīdinājumu (t.sk. piktogrammu) izvietošana uz alkoholisko dzērienu etiķetēm, sniedzot informāciju par bīstamību un sekām, kas saistītas ar produkta lietošanu.⁵ Minēto grozījumu priekšlikumu likumprojektā konceptuāli atbalsta arī Zemkopības ministrijas, kā arī pati Latvijas Alkohola nozares asociācija ir norādījusi, ka ir uzsākusi brīvprātīgi ieviest papildu marķēšanas izvietojumu uz alkoholisko dzērienu pudelēm. Vienlaikus minētais likumprojekta punkts attiecībā uz papildus marķējuma izvietojumu tiks arī nosūtīts saskaņošanai Eiropas Komisijai. Tāpat minēto prasību ieviešanai ir paredzēts noteikts pārejas periodu alkoholisko dzērienu ražotājiem.

⁵European action plan to reduce the harmful use of alcohol 2012–2020- https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1

51.	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)	LTRK iebilst pret likumprojekta 2.panta daļu, kas paredz, ka mazumtirdzniecībā, izņemot tādas mazumtirdzniecības vietas, kurās alkoholiskie dzērieni tiek realizēti tikai izlejāmā veidā un tiek nodrošināta to patērēšana uz vietas, kā arī beznodokļu tirdzniecības veikalus, atļauts tirgot alkoholiskus dzērienus tikai laikā no 10.00 līdz 20.00. LTRK ieskatā šāds regulējums negatīvi ietekmēs konkurenci, jo tiks veicināta nelegālā tirdzniecība, kas jau šobrīd ir ievērojamā apjomā, un norma nesasnies paredzēto mērķi - samazināt alkohola patēriņu sabiedrībā un tā lietošanas radīto kaitējumu. Nelegālā tirdzniecība neapšaubāmi nozīmē nekontrolētu produktu apriti, gan tā sastāva ziņā, gan tirdzniecību nepilngadīgām personām, gan zaudējumus valsts budžetam neieņemto nodokļu veidā. Kaut arī Lietuvā ir samazinājies alkohola patēriņš uz cilvēku, LTRK ieskatā nav konstatējama saikne starp 2018. gada grozījumiem normatīvos aktos, ar kuriem Lietuvā tika saīsinātas alkohola tirdzniecības laiks, jo saskaņā ar publiski pieejamiem datiem tendence alkohola patēriņa samazinājumam Lietuvā bija vērojama jau pirms 2018.gada, bez tam alkoholisko dzērienu patēriņš kopš 2018.gada vairs nav krities. LTRK ieskatā pēc Lietuvas statistikas datiem var secināt, ka alkohola patēriņš kopš 2018. gada ir pieaudzis, lai gan 2018. gadā ieviestais tirdzniecības laika ierobežojums tika saglabāts. Tāpat LTRK ieskatā likumprojekta anotācijā nepieciešams norādīt Latvijā iepriekš pieņemto ierobežojumu ietekmi uz alkoholisko dzērienu patēriņu kopumā, tai skaitā gan legālās, gan nelegālās tirdzniecības apjomus. LTRK biedri norādījuši, ka Latvijā kopš 2001.gada, kad tika ieviests nakts tirdzniecības aizliegums, kopējais alkoholisko dzērienu patēriņš nav ievērojami samazinājies. Vērtējot sasniedzamo mērķi, nav pietiekami ņemta vērā nelegālā alkohola pieejamība un tā īpatsvars kopējā alkohola patēriņā. Tāpat LTRK ieskatā likumprojekta anotācijā nav minēti rezultatīvie rādītāji, ko paredzēts ar likumprojektu sasniegt. LTRK atkārtoti norāda, ka šādas izmaiņas veicinās nelegālu un nekontrolētu alkoholisko dzērienu tirdzniecību. Lai mazinātu alkoholisko dzērienu patēriņu ir jāveic mērķtiecīga sabiedrības izglītošana un pasākumi, kas vērsti uz nelegālās tirdzniecības mazināšanu.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
52.	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)	LTRK iebilst pret likumprojekta 2.panta daļu esošajā redakcijā, kas paredz aizliegumu tirgot alkoholiskos dzērienus, kuru alkohola tilpuma koncentrācija pārsniedz 22 % un kuru tilpums nepārsniedz 0,2l. LTRK ieskatā no piedāvātās normas redakcijas nav nepārprotami saprotams, ka minēto iepakojuma tilpuma ierobežojumi attieksies <u>tikai uz plastmasas (PET) iepakojumiem</u>. Vienlaikus LTRK norāda, ka visticamākais tirgus pielāgosies un ir liela iespēja, ka tiks sākts ražot citādākas maza iepakojuma vienības, kuras būtiski veicinās arī piesārņojuma veidošanos.	Nemts vērā	Likumprojekta 2.pantā, kas paredz Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6. panta (1 ³) daļu papildināt ar 3.punktu, ir noteikts, ka alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus ir aizliegts pārdot iepakojuma vienībā, kuras tilpums pārsniedz 0,2 litrus, ja

				absolūtā spirta daudzums minētajos alkoholiskajos dzērienos pārsniedz 22 tilpumprocentus. Vienlaikus jau šobrīd spēkā esošajā likumā 6.panta (1⁴) daļā ir noteikta atsauce uz panta 1.³ daļā minēto, paredzot, ka 1.³ daļā iepakojuma tilpuma ierobežojumi alkoholisko dzērienu tirdzniecībā netiek piemēroti, ja: 1) iepakojuma vienība ir izgatavota no stikla, keramikas, koka, metāla vai kompleksā iepakojuma, kas sastāv no polimēra vai lamināta maisa, kurš iepakots kartona kastē; 2) alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus tirgo to ražošanas vietā vai ražotāja struktūrvienībā. Tādējādi minētie tilpuma un stipruma ierobežojumi tiks attiecināti tikai uz PET iepakojumu, bet netiks piemēroti, ja iepakojums būs izgatavots no stikla, keramikas, koka, metāla vai kompleksā iepakojuma.
53.	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)	nepieciešams precizēt likumprojekta 2.pantu daļu, kas paredz, ka mazumtirdzniecības vietās jāizvieto redzams uzraksts, kas brīdina, ka alkoholiskos dzērienus nevar iegādāties un lietot nepilngadīgas personas un to lietošanai ir negatīva ietekme uz veselību. LTRK ieskatā attiecīgajā normā aiz vārdiem “un to” nepieciešams papildināt ar vārdu “pārmērīgai”.	Nav ņemts vērā	Veikti redakcionāli labojumi likumprojekta 2.pantā, kurš papildina 6. panta ar (2⁵) daļu, aizvietojo ar vārdu “nevar” ar “nedrīkst”. Savukārt attiecībā uz piedāvājumu papildināt ar apgalvojumu, ka pārmērīga lietošana negatīvi ietekmē veselību, tad VM nepiekrīt šādam

				apgalvojumam, jo jaunākie epidemioloģiskie pētījumi liecina⁶, ka <u>nav droša alkohola patēriņa līmeņa vai devas un veselībai labākais risinājums būtu vispār nelietot alkoholu</u>. Arī Pasaules Veselības organizācija, lai arī ir izstrādājusi zema riska alkohola patēriņa ieteikumus, kopumā pēdējos gados iesaka alkohola lietošanā pielietot principu— <u>jo mazāk, jo labāk</u>⁷. Tādējādi pievienojot vārdu “pārmērīgs” tiktu maldināta sabiedrība, minot, ka tikai gadījumos, ja persona lieto daudz un kaitējošā, riskantā veidā ir redzamas sekas veselībai, lai gan tas, pie kādas devas vai daudzuma kādai no personā iestāsies sekas veselībai ir atkarīgs no daudz un dažādiem faktoriem – ģenētikas, veselības stāvokļa, dzīvesveida, vides utt.
54.	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)	LTRK iebilst pret likumprojekta 2.pantā ietvertās (3²), daļas 2.punktu, kas paredz, ka tiek aizliegta alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība un patērēšana pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām. LTRK norāda, ka no (3²) daļas redakcijas nav skaidrs, vai Veselības ministrija rosina aizliegt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību vai mazumtirdzniecību pie azartspēļu iekārtām, kā tas ir noteikts Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.–2022. gadam. Attiecībā par patērēšanu pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām, LTRK ieskatā minētā aizlieguma ievērošanas uzraudzība nav īstenojama praksē. Tāpat, aizliedzot personai pašai dzērienu nest pie spēļu galdiem vai azartspēļu iekārtām, radīsies risks pārmerīgai un straujai alkoholisko dzērienu	Nav ņemts vērā	Veikti precizējumi likumprojektā un minētā norma par alkoholisko dzērienu izplatīšanas un mazumtirdzniecības ierobežojumiem azartspēļu organizēšanas vietās iekļauta atsevišķā no jauna veidotā likumprojekta 2.pantā, kas paredz likumu papildināt ar 6.² pantu. Vienlaikus ir saglabāta minētā

⁶ SPKC e-žurnāls par atkarības problēmām Nr. 10 publicētais raksts: Labas prakses principi zema riska alkohola patēriņa vadlīnijām Eiropā -https://www.spkc.gov.lv/lv/e-zurnals-par-atkaribas-problemam/aipap10_ped1.pdf

⁷ https://www.who.int/images/default-source/departments/substances-abuse/alcohol/wfp-who-alcohol-card.png?sfvrsn=d2b351ac_0

		lietošanai ar mērķi iet izklaidēties pie spēļu galdiem vai iekārtām un ātrāk izdzert alkoholisko dzērienu pie bāra. Vienlaikus LTRK biedri ir norādījuši, ka jau šobrīd tiek praktizēta cilvēku, kuri atrodas acīmredzami pārmērīgi lielā reibuma stāvoklī, izraidīšana no spēļu zāles vai neielaišana spēļu zālē.	norma, kas ir arī iekļauta 30.07.2020 MK apstiprinātajā “Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.–2022.gadam” un paredz aizliegt azartspēļu organizēšanas vietās ne tikai tirgot un pienest alkoholiskos dzērienus pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām, bet arī aizliegt alkoholisko dzērienu lietošanu pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām. VM uzskata, ka alkoholisko dzērienu lietošana un pieešana azartspēļu organizēšanas vietās pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām, ir viens no riskantas uzvedības veidiem, jo alkoholisko dzērienu lietošana un azartspēļu spēlēšana ir sociāli bīstama kombinācija, ka negatīvi ietekmē ne tikai pašu indivīdu, bet atstāj kaitīgu ietekmi uz viņa sociālās, profesionālās un ģimenes dzīves vērtībām un saistībām, kā arī viņa materiālo stāvokli. Ierobežojot alkoholisko dzērienu lietošanu un pieešanu tieši pie spēļu automātiem un citām azartspēļu iekārtām, ļautu spēlētājiem saglabāt kontroli pār notiekošo un izvērtēt potenciālos
--	--	---	---

				riskus, jo spēlētājam būs jāatrujas no spēlēšanas, lai iegādātos un lietotu alkoholisko dzērienus, kurus varēs lietot pie bāra. Ar minētajiem grozījumiem tiku ierobežotas situācijas, ka persona vienlaicīgi lieto alkoholiskos dzērienus un spēlē azartspēles, kas ir riskanta uzvedība un var veicināt, ka persona zaudē kontroli un nespēj izvērtēt situāciju.
55.	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK)	LTRK iebilst pret likumprojekta 4.pantu. Cenu un atlaižu reklāma nodrošina dažādu ražotāju un tirgotāju cīņu par patērētāju un nodrošina patērētājam iespēju saņemt plašu informāciju un izvēlēties labāko piedāvājumu, kā arī veicina konkurenci komersantu starpā. Vienlaikus LTRK apšaubā, ka patērētājs, kas, piemēram, vēlas nopirkt minerālūdeni, ieraugot alkoholiskā dzēriena cenas reklāmu, veiks impulsīvu pirkumu un iegādāsies alkoholisko dzērienu. Kaut arī var piekrist, ka apgalvojumam, ka reklāma piesaista patērētāja uzmanību, LTRK nepiekrīt secinājumam, ka reklāma, kurā ir norādīta alkoholiskā dzēriena cena vai atlaide, kardinālāk maina patērētāja uzvedību un veicina patēriņu, salīdzinājumā ar reklāmu, kurā nav ietverta alkoholiskā dzēriena cena un atlaide. LTRK ieskatā likumprojektā paredzētais cenu un atlaižu reklāmas aizliegums, neveicinās to, ka kopumā iedzīvotāji mazāk patērē alkoholiskos dzērienus, bet gan bremzēs konkurenci starp dažādiem tirgotājiem un liegs patērētājiem iespēju saņemt informāciju par tirgū pieejamiem piedāvājumiem un izvēlēties labākos piedāvājumus. Attiecībā par tirdzniecības veicināšanas pasākumu aizliegumu (akcijas, izpārdošanas u.tml.), tai skaitā akciju “2 par 1 cenu” vai akciju “pērc vairākas alkoholiskā dzēriena pudeles par zemāku cenu”, kā arī aizliegumu lojalitātes programmas ietvaros popularizēt alkoholiskos dzērienus iegādi ar atlaidi. LTRK ieskatā šis aizliegums nesasnies paredzēto mērķi, jo iepriekš norādīto tirdzniecības veicināšanas pasākumiem nav tiešas saistības ar alkoholisko dzērienu riskantu lietošanu. Piemēram, tirdzniecības tīkla piedāvājums patērētājam iegādāties savā dzimšanas dienā dzirkstošos vīnus ar 15 % atlaidi nekādā veidā neietekmēs patērētāja rīcību, kurš nesvin svētkus ar dzirkstošo vīnu.	Nav ņemts vērā	VM uzskata, ka reklāmas un mārketinga ierobežojumi ir viens no efektīvākajiem veidiem, lai mazinātu alkohola patēriņu sabiedrībā un viens no PVO alkoholisma ierobežošanas politikas “best buys”. VM uzskata, ka komersantiem nebūs liegta iespēja informēt patērētājus par savu saražoto produktu. Latvijas ražotāji un mazumtirgotāji varēs turpināt informēt patērētājus par savu saražoto produktu, jo zīmolu reklāma nebūs aizliegta, savukārt alkoholisko dzērienu cenu un atlaižu reklāma būs pieļaujama tikai tirdzniecības vietās, kurās tiek izvietoti un pārdoti alkoholiskie dzērieni, kur tad patērētājs arī varēs izvēlēties savai gaumei un pirk spējai atbilstošu alkoholisko dzērienu. Vienlaikus ierobežojot dažādus tirdzniecības veicināšanas pasākumus, samazināsies arī iedzīvotāju

			impulsīva iepirkšanās t.sk. alkohola iegādāšanās. Minētos tirdzniecības veicināšanas pasākumus mazumtirdzniecības vietas rīko, lai mudinātu pircējus iegādāties preces vairumā. Savukārt lojalitātes programmas tiek izmantotas mazumtirdzniecības vietās, lai arī organizētu tirdzniecības veicināšanas pasākumus (izpārdošanas, apjoma atlaides utt.) piedāvājot tikai saviem lojalitātes programmas klientiem iegādāties vairumā noteiktas preces tai skaitā alkoholiskos dzērienus. Aizliedzot dažādas akcijas un izpārdošanas un citus tirdzniecības veicināšanas pasākumus pircējam tika samazināta iespēja iegādāties alkoholiskos dzērienus vairumā par zemāku cenu, tādējādi samazinot impulsīvo iepirkšanos. Akciju un izpārdošanu ierobežošana varētu ietekmēt arī alkoholisko dzērienu cenu mazumtirdzniecības vietās, jo šajā gadījumā alkoholiskie dzērieniem būs atlaide tikai vienai noteiktai alkohola pudelei, un tas mainīs pircēju iepirkšanās paradumus, ja šai vienai alkohola pudelei cena vairs nebūs tik izdevīga un iespējams pircējs izvērtēs vai iegādāties vairāk kā vienu pudeli.
--	--	--	--

56.	Latvijas Vīnkopju un Vīndaru biedrība	Grozījumos Alkoholisko dzērienu aprites likumā punktā “ Alkoholiskā dzēriena papildu marķējums” minētās normas attiecībā par papildus informācijas norādīšanu alkoholisko dzērienu marķējumā par tā saturu neattiecināt uz Latvijas Mazo alkoholisko dzērienu darītavu gatavotajiem vīniem, raudzētajiem dzērieniem un pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem, jo tas uzņēmumiem radīs gan papildus administratīvo, gan finansiālo slogu (piemēram, pārdrukājot jau esošās etiķetes). Pirmkārt par vīna vai raudzēta dzēriena saturu, piemēram, Upeņu vīns, būtu jāraksta: "ūdens, etilspirts un dabīgi aromatizētāji un krāsvielas". Upeņu šajā pārtikas produktā vairs nav. Tādēļ mēs uzskatām, ka šī norma par saturu nav jāattiecina uz Mazajām alkoholisko dzērienu darītavām. Grozījumos, lūdzam neattiecināt uz Mazo alkoholisko dzērienu darītavu produktiem enerģētiskās vērtības uzrādīšanu un vēršam Jūsu uzmanību, ka Eiropas vīnu zemēs darītājiem vīniem, kuri pamatā ir sausie vīni bez cukura atlikuma vai ar nelielu atlikumu, enerģētisko vērtību var viegli aprēķināt vai arī to iespējams veikt centralizēti katrā reģionā, jo novācot vīnogu ražu ir zināms cukura saturs un līdz ar to prognozējama alkohola saturs. Ziemeļu reģionos (t.i. no Vācijas vidienes uz Ziemeļiem), t.sk. Latvijā gan vīnogās fruktozes saturs pamatā nesasniedz 25%, līdz ar to, lai iegūtu stabilus vīnus (12% -14% alk.), tiek pievienots papildus cukurs. Augļu – ogu vīniem nepieciešamais alkohola saturs pamatā tiek iegūts no cukura. Pussausos, pussaldos vai saldus vīnus iegūs pamatā papildus pievienojot cukuru vai to kombinējot ar neizrūgušo cukura atlikumu dzērienā. Lai šādam dzērienam noteiktu enerģētisko vērtību, pēc būtības, katrai vīna partijai enerģētiskā vērtība ir jānosaka laboratoriski un tas ir jādara katrai partijai, jo vīna rūgšana ir mikrobioloģisks un bioķīmisks process, kuru pie esošajiem ražošanas apjomiem bez milzīgām investīcijām nav iespējams strikti kontrolēt, līdz ar to, katra ražošanas partija ir atšķirīga no citas partijas. <u>Pēc SIA „Latsert” sniegtās informācijas enerģētiskās vērtības noteikšana 1 paraugam maksā 200 EUR.</u> Pavisam mazās vīna darītavas, kurām licence atļauj gatavot 1000 l, pamatā ražo 5-10 veida vīnus, ar partiju ne lielāku kā 100 l. Pēc šīs normas ieviešanas 1 pudeles pašizmaksa palielināsies vismaz par 2 EUR (200 EUR: 100 l = 2 EUR). Šādas papildus izmaksas ir nesalīdzināmas ar šo uzņēmumu Gada apgrozījumu, kas bieži sastāda ne vairāk kā pāris tūkstoši EUR. Ja vīna darītava gatavo 10 veida vīnus, tad katru gadu tikai 2000 EUR izmaksās enerģētiskās vērtības noteikšana, ja mēs to vēlamies darīt precīzi. Arī vīna darītavām, kuras var gatavot līdz 15 t vīna, katru gadu vairākus tūkstošus EUR maksāt par laboratoriskajām pārbaudēm ir ievērojami izdevumi, kas samazinās vīndariem jau tā ne pārāk lielo peļņu vai arī būs spiesti palielināt cenu saviem produktiem, kas samazinās to konkurētspēju.	Nemts vērā	Veikti redakcionāli precizējumi likumprojekta 3.pantā, kurā iekļauts 7. ¹ pants, paredzot, ka alkoholiskajiem dzērieniem, kas tiek ražoti mazajās alkoholisko dzērienu darītavās ir jābūt izvietotai tikai brīdinājuma piktogrammai un uz tām neattiecas likumprojektā iekļautā papildu marķējuma prasība, norādīt informāciju par alkoholiskā dzēriena enerģētisko vērtību un sastāvu.
57.	Latvijas Vīnkopju un Vīndaru biedrība	Latvijas Vīnkopju un Vīndaru biedrība neatbalsta Veselības ministrija virzītos grozījumus par alkoholisko dzērienu tirdzniecības laika ierobežošanu, jo vistiešāk tas skars mazās	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts

	Vīndaru biedrība	alkoholisko dzērienu darītavas. Viņu ražotā produkcija ļoti bieži tiek tirgota izbraukumu tirdziņos un kā tūrisma produkts apmeklētājiem. Tirdziņi, izbraukuma tirdzniecība pamatos notiek no rīta un tādēļ būtu nepamatoti liegt tirgot pašražotu salīdzinoši dārgo preci no 8-10, kā arī mūsu biedru novērojumi rāda, ka pircēji tūlīt neatver iegādātās pudeles un nedegustē tās uz vietas. Kas attiecas par vakaru no 20.00 - 22.00, tas ir laiks, kad daudzas vīndarītavas vasaras periodā uzņem viesus un tas būtu nepieņemami liegt tirgot savu saražoto produkciju atbraukušajiem tūristiem. Pēc mūsu "mazo vīndaru" domām šie grozījumi nekādā veidā nemazinās alkohola patēriņu sabiedrībā. Uzskatām, ka patēriņa daudzumam nav tieša sakara ar pārdošanas ierobežojumiem. Jebkādi iegādāšanās ierobežojumi un akcīzes nodokļa celšana tikai palielina pieprasījumu pēc nelegālā alkohola un arī stimulē tehniski radošākos sabiedrības pārstāvjus, to gatavot pašiem tā teikt "pašu vajadzībām", tai skaitā stipro alkoholu. Alkohola tirdzniecībai nevar vilkt paralēles ar tabakas nozari, jo tabakas izstrādājumus mājas apstākļos ir grūti izgatavot, tai skaitā audzēt tabaku. Mūsu biedriem tirdzniecības vietās bieži nāk klienti un lūdz padomu, kā uzlabot garšas īpašības saviem destilētiem stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem un tas norāda, ka sabiedrība šo arodu ir jau ļoti piekopusi. Daudzi no šiem cilvēkiem informāciju par destilātu iegūšanu iegūst internetā, kā arī informāciju, ka izgatavot destilācijas aparātu. Līdz ar to papildus alkohola tirdzniecības ierobežojumi tikai novedīs pie nelegālā alkohola patēriņa pieaugumu, nodokļu ieņēmumu samazināšanos, un nerasniegs uzstādītos mērķus šādu grozījumu ieviešanai.		grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
58.	Latvijas Vīnkopju un Vīndaru biedrība	Attiecībā uz marķējumu, kas plāno ieviest brīdinājuma zīmes uz etiķetēm par nesavienojamu lietošanu un braukšanu, kā lietošanu ar grūtniecību, šos papildus marķējumus atbalstam, tomēr, būtu jādod iespēja ar pārejas noteikumiem izmantot iegādātās etiķetes, lai nerastos papildus izdevumi tās pārdrūķojot.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos paredzot, ka 7. ¹ pants stāsies spēkā 2024. gada 1. janvārī, paredzot pārejas periodu.
59.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Alus darītāju savienība	Nepiekrītam 6.panta pirmās daļas piektā punkta izmaiņām "Aizstāt pirmās daļas 5.punktā skaitļus un vārdu "22.00 līdz 8.00" ar skaitļiem un vārdu "20.00 līdz 10.00"" pamatojoties uz to, ka: 1) Tirdzniecības laika ierobežojumi nerisina pārmērīga alkohola patēriņa problēmu valstī. Kopš tirdzniecības laika ierobežojumu ieviešanas alkohola patēriņš Latvijā nav samazinājies; 2) Tirdzniecības ierobežojumi, kas liedz personai iegādāties fasētus alkoholisko dzērienus, lietošanai mājas apstākļos, veicina iereibušu personu atrašanos sabiedriskās vietās (tai skaitā uz ielas); 3) Tirdzniecības laika ierobežojumi nemazina patēriņu, bet veicina nelegālā alkohola apriti; 4) Tirdzniecības laika ierobežojumi veicina nelegālu, veselībai bīstamu dzērienu noietu;	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.

		5) Samazinās nodokļu ieņēmumi no legālās produkcijas.		
60.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Alus darītāju savienība	Nepiekrītam papildināt (13) daļu ar 3.punktu šādā redakcijā: “3) 0,2 litrus, ja absolūtā spirta daudzums minētajos alkoholiskajos dzērienos pārsniedz 22 tilpumprocentus.” pamatojoties uz to, ka šāds ierobežojums būtu nesamērīgs attiecībā uz Latvijas ražotājiem un pēc būtības nemazinātu alkohola patēriņu. Dzērieni maza tilpuma stikla pudelēs cita starpā tiek tirgoti lidostā un lidmašīnās. Tūristi iegādājas dzērienus maza izmēra iepakojumā kā suvenīrus, izvešanai no valsts. Šāds iepakojums ir izplatīts daudzās valstīs un netiek uzskatīts par iepakojumu, kas sevišķi veicinātu sabiedrības pastiprinātu alkohola lietošanu.	Nemts vērā	Likumprojekta 2.pantā, ka paredz Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6. panta (1³) daļu papildināt ar 3.punktu, ir noteikts, ka alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus ir aizliegts pārdot iepakojuma vienībā, kuras tilpums pārsniedz 0,2 litrus, ja absolūtā spirta daudzums minētajos alkoholiskajos dzērienos pārsniedz 22 tilpumprocentus. Vienlaikus jau šobrīd spēkā esošajā likumā 6.panta (1⁴) daļā ir noteikta atsauce uz panta 1.³ daļā minēto, paredzot, ka 1.³ daļā iepakojuma tilpuma ierobežojumi alkoholisko dzērienu tirdzniecībā netiek piemēroti, ja: 1) iepakojuma vienība ir izgatavota no stikla, keramikas, koka, metāla vai kompleksā iepakojuma, kas sastāv no polimēra vai lamināta maisa, kurš iepakots kartona kastē; 2) alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus tirgo to ražošanas vietā vai ražotāja struktūrvienībā. Tādējādi minētie tilpuma un stipruma ierobežojumi tiks attiecināti tikai uz PET iepakojumu, bet neattieksies, ja iepakojuma vienība ir izgatavota

				no stikla, keramikas, koka, metāla vai kompleksā iepakojuma.
61.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Alus darītāju savienība	Piekrītam papildināt ar (25) daļu šādā redakcijā: “(25) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās jāizvieto redzams uzraksts, kas brīdina, ka alkoholiskos dzērienus nevar iegādāties un lietot nepilngadīgas personas un to lietošanai ir negatīva ietekme uz veselību.”;	Nav ņemts vērā	Veikti redakcionāli labojumi likumprojekta 2.pantā, kurš papildina 6. panta ar (2 ⁵) daļu, aizvietojot vārdu “nevar” ar “nedrīkst”. Savukārt attiecībā uz piedāvājumu papildināt ar apgalvojumu, ka pārmērīga lietošana negatīvi ietekmē veselību, tad VM nepiekrīt šādam apgalvojumam, jo jaunākie epidemioloģiskie pētījumi liecina ⁸ , ka <u>nav droša alkohola patēriņa līmeņa vai devas un veselībai labākais risinājums būtu vispār nelietot alkoholu.</u> Arī Pasaules Veselības organizācija, lai arī ir izstrādājusi zema riska alkohola patēriņa ieteikumus, kopumā pēdējos gados iesaka alkohola lietošanā pielietot principu— <u>jo mazāk, jo labāk</u> ⁹ . Tādējādi pievienojot vārdu “pārmērīgs” tiktu maldināta sabiedrība, minot, ka tikai gadījumos, ja persona lieto daudz un kaitējošā, riskantā veidā ir redzamas sekas veselībai, lai gan tas, pie kādas devas vai daudzuma kādam no indivīdiem iestāsies sekas ir atkarīgs no daudz, dažādiem faktoriem – ģenētikas,

⁸ SPKC e-žurnāls par atkarības problēmām Nr. 10 publicētais raksts: Labas prakses principi zema riska alkohola patēriņa vadlīnijām Eiropā -https://www.spkc.gov.lv/lv/e-zurnals-par-atkaribas-problemam/aipap10_ped1.pdf

⁹ https://www.who.int/images/default-source/departments/substances-abuse/alcchol/wfp-who-alcchol-card.png?sfvrsn=d2b351ac_0

				veselības stāvokļa, dzīvesveida, vides utt.
62.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Alus darītāju savienība	Nepieciešams papildus izvērtējums likumprojekta 3 ² punkta piedāvājumam, jo būtu jāsaņem izvērtējums/atzinums no azartspēļu nozares. Jāizvērtē vai šādi ierobežojumi sasniegs izvirzītos mērķus.	Nemts vērā	VM uzskata, ka alkoholisko dzērienu lietošana un pienesana azartspēļu organizēšanas vietās pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām, ir viens no riskantas uzvedības veidiem, jo alkoholisko dzērienu lietošana un azartspēļu spēlēšana ir sociāli bīstama kombinācija, ka negatīvi ietekmē ne tikai pašu individu, bet atstāj kaitīgu ietekmi uz viņa sociālās, profesionālās un ģimenes dzīves vērtībām un saistībām, kā arī viņa materiālo stāvokli. Ierobežojot alkoholisko dzērienu lietošanu un pienesanu tieši pie spēļu automātiem un citām azartspēļu iekārtām, ļautu spēlētājiem saglabāt kontroli pār notiekošo un izvērtēt potenciālos riskus, jo spēlētājam būs jāatraujas no spēlēšanas, lai iegādātos un lietotu alkoholisko dzērienus, kurus varēs lietot pie bāra. Ar minētajiem grozījumiem tiku ierobežotas situācijas, ka persona vienlaicīgi lieto alkoholiskos dzērienus un spēlē azartspēles, kas ir riskanta uzvedība un var veicināt, ka persona zaudē kontroli un nespēj izvērtēt situāciju.

63.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Alus darītāju savienība	Nepiekrīt 1.panta papildinājumam ar definīcijām jēdzieniem “Alkoholiskā dzēriena papildu marķējums” un “Brīdinājuma piktogramma” un Likumprojekta 3.pantam, jo jau šobrīd notiek aktīvas diskusijas ES valstu starpā par vienotām alkoholisko dzērienu marķēšanas prasībām. Latvijas ražotājiem ir ļoti būtiska uzņēmējdarbības vides prognozējamība un palāvība uz valsts iestāžu izdoto lēmumu konsekvenci. Nav pieļaujams, ka Latvijā tiktu nostiprināts regulējums, kuru, pēc neilga laika nāktos mainīt ES noteiktā regulējuma dēļ. Etiķešu iegāde un apdruka, ražotājiem veido būtiskus ieguldījumus. Bez tam šāds grozījums nerisinātu Likumprojektam izvirzīto mērķi – samazināt alkohola patēriņu. Maz ticams, ka sabiedrības daļu, kurai ir objektīvas problēmas ar pārmērīgu alkohola patēriņu atturēs no patēriņa, kaloriju norādīšana uz dzērienu etiķetēm. Bez tam LR Saeima šādu priekšlikumu šogad noraidīja 1.lasījumā.	Nav ņemts vērā	Pasaules Veselības organizācija identificējusi, ka ir noteikti alkoholisko dzērienu marķēšanas indikatori, kas var samazināt alkohola lietošanas negatīvas sekas - alkoholisko produktu uzturvērtību informācijas nodrošināšana uz etiķetēm (alkohola un kaloriju daudzums, sastāvdaļas, alergēni utt.) un veselības brīdinājumu (t.sk. piktogrammu) izvietošana uz alkoholisko dzērienu etiķetēm, sniedzot informāciju par bīstamību un sekām, kas saistītas ar produkta lietošanu.¹⁰ Minēto grozījumu priekšlikumu likumprojektā konceptuāli atbalsta arī Zemkopības ministrijas, kā arī Latvijas Alkohola nozares asociācija ir norādījusi, ka jau ir uzsākusi brīvprātīgi ieviest papildu marķēšanas izvietošanu uz alkoholisko dzērienu pudelēm. Vienlaikus minētais likumprojekta punkts attiecībā uz papildus marķējuma izvietošanu tiks arī nosūtīts saskaņošanai Eiropas Komisijai. Tāpat minēto prasību ieviešanai ir paredzēts noteikts pārejas periodu alkoholisko dzērienu ražotājiem. Vienlaikus norādām, ka Saeimā izstrādātais likumprojekts, lai arī tika noraidīts,
-----	--	---	-----------------------	---

¹⁰European action plan to reduce the harmful use of alcohol 2012–2020- https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1

				tomēr komisijā tika secināts, ka atkārtoti pie šī jautājumu būtu jāatgriežas, kad VM virzīs “Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānu 2020.-2022. gadam” iekļautos grozījumus, tādējādi VM tos ir iekļāvusi šajā likumprojektā.
64.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Alus darītāju savienība	Nepieciešams papildus izvērtējums likuma 11.panta jaunajai redakcijai un piektajai daļai. Nepiekrītam jaunajai 11.panta 6.daļas redakcijai: “(6) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās ir aizliegti alkoholisko dzērienu tirdzniecības veicināšanas pasākumi, kuros: 1) piedāvā kopā ar alkoholisko dzērienu ar atlaidi iegādāties citu alkoholisko dzērienu, preci vai pakalpojumu vai kopā ar citu preci vai pakalpojumu iegādāties ar atlaidi alkoholisko dzērienu; 2) piedāvā iegādāties vairākas alkoholisko dzērienu vienības par zemāku cenu un citus līdzīgus piedāvājumus, kas rada ekonomiska ieguvuma iespaidu; 3) piedāvā alkoholisko dzērienu iegādi ar atlaidi patērētāja lojalitātes programmas ietvaros.”, jo šāds aizliegums būtu pretrunā ar LR „Konkurences likuma” mērķi „ (...) aizsargāt, saglabāt un attīstīt brīvu, godīgu un vienlīdzīgu konkurenci visās tautsaimniecības nozarēs sabiedrības interesēs, (...)”.	Nav ņemts vērā	Papildināta likumprojekta anotācija ar skaidrojumu un pamatojumu. VM uzskata, ka ierobežojot dažādus tirdzniecības veicināšanas pasākumus, samazināsies arī iedzīvotāju impulsīva iepirkšanās t.sk. alkohola iegādāšanās. Minētos tirdzniecības veicināšanas pasākumus mazumtirdzniecības vietas rīko, lai mudinātu pircējus iegādāties preces vairumā. Savukārt lojalitātes programmas tiek izmantotas mazumtirdzniecības vietās, lai arī organizētu līdzīgus tirdzniecības veicināšanas pasākumus (izpārdošanas, apjoma atlaides utt.) piedāvājot tikai saviem lojalitātes programmas klientiem iegādāties vairumā noteiktas preces tai skaitā alkoholiskos dzērienus. Aizliedzot dažādas akcijas un izpārdošanas un citus tirdzniecības veicināšanas pasākumus pircējam tika samazināta iespēja iegādāties

				alkoholiskos dzērienus vairumā par zemāku cenu, tādējādi samazinot impulsīvo iepirkšanos. Akciju un izpārdošanu ierobežošana varētu ietekmēt arī alkoholisko dzērienu cenu mazumtirdzniecības vietās, jo šajā gadījumā alkoholiskie dzērieniem būs atlaide tikai vienai noteiktai alkohola pudelei, un tas mainīs pircēju iepirkšanās paradumus, ja šai vienai alkohola pudelei cena vairs nebūs tik izdevīga un iespējams pircējs izvērtēs vai iegādāties vairāk kā vienu pudeli.
65.	Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija, Latvijas Alus darītāju savienība	Nepieciešams papildus izvērtējums likumprojektā noteiktajam: "Papildināt pārejas noteikumus ar 20. un 21. punktu šādā redakcijā: "20. Šā likuma papildināšana ar 7.1 pantu, 14.panta piektās daļas izteikšana jaunā redakcijā, kā arī papildināšana ar devīto daļu un 15.panta papildināšana ar sesto daļu, stājas spēkā 2022.gada 31.decembrī. 21. Ministru kabinets līdz 2022. gada 31. decembrim izdod šā likuma 7. ¹ pantā minētos noteikumus." Grozījumi paredz pieļaut Ministru kabineta noteikumu izstrādi ar prasībām attiecībā uz izmaiņām produktu marķējumā (etiķetes, skārdenes iepakojums, kartona iepakojums u.tml.) iestrādājamo informāciju un citām prasībām līdz 31.12.2022. un jau no 31.12.2022. paredzot šo prasību stāšanos spēkā, proti – jau no šī paša datuma visām, neparedzot pārejas posmu, iepakojuma vienībām būtu jābūt marķētām pēc jaunas sistēmas. Ražošanas process ir pietiekoši sarežģīts, tādēļ nav pieļaujama būtisku izmaiņu veikšana tik īsos laika periodos. Kritiski būtu jāskatās arī uz citu būtisku ierobežojumu spēkā stāšanās termiņiem un izlaistiem pārejas periodiem, piemēram, izmaiņas 6.panta 1 ³ daļā, kam pārejas periods nav paredzēts vispār.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojekta pārejas noteikumos paredzot, ka 6.panta 1 ³ daļas 3.punkts, 7. ¹ pants stāsies spēkā 2024. gada 1. janvārī, paredzot pārejas periodu. Likumprojekta pārejas noteikumos netiek vairs iekļauta norma, kas paredz noteikt Ministru kabinetam izstrādāt noteikumu projektu attiecībā uz papildu marķēšanas prasību regulēšanu, jo minētās normas jau tika iekļautas likumprojektā.
66.	Latvijas Pārtikas tirgotāju asociācija (LPTA)	Grozījumu 2.pants paredz izmaiņas Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.pantā, nosakot alkohola tirdzniecības aizliegumu no 20.00 līdz 10.00. LPTA iebilst pret šo Grozījumu punktu un izmaiņām alkohola tirdzniecības laikā. Šīs izmaiņas tiek virzītas kā daļa no aktivitātēm, kuru mērķis ir samazināt kopējo alkoholisko dzērienu patēriņu un riskantu alkoholisko dzērienu patēriņu sabiedrībā. Taču nav nekādu pierādījumu, ka legālā alkohola	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.

		tirdzniecības laika samazināšanai būtu ietekme uz kopējo alkohola patēriņu. Tajā pašā laikā, liedzot iegādāties alkoholu legālajās tirdzniecības vietās tiek radīti apstākļi vēl plašākai kontrabandas un nelegālā alkohola izplatībai, kas ne vien samazina valsts budžeta ieņēmumus, bet arī apdraud cilvēku veselību, jo nelegālās izcelsmes alkohols netiek kontrolēts. Tātad šis VM priekšlikums nonāk tiešā pretrunā Grozījumu mērķim un veicina, nevis samazina riskantu alkohola patēriņu sabiedrībā.		
67.	Latvijas Pārtikas tirgotāju asociācija (LPTA)	Grozījumu 4.pantā tiek rosināts Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikt aizliegumu dažādiem alkoholisko dzērienu tirdzniecības veicināšanas pasākumiem. LPTA kopumā nav izprotami šie ierobežojumi, bet jo īpaši LPTA iebilst pret aizliegumu piedāvāt alkoholisko dzērienu iegādi ar atlaidi patērētāja lojalitātes programmas ietvaros. Ierobežot to preču patēriņu, kas ir kaitīgas apkārtējai videi un cilvēkiem, ir Akcīzes nodokļa mērķis. Tādējādi tādu preču kā alkohola ekonomisko pievilcība tiek mazināta, efektīvi nosakot Akcīzes nodokļa likmi. Turpretim lojalitātes atlaides ir veids, kā komersanti konkurences apstākļos var dot iespēju iedzīvotājiem samazināt kopējos izdevumus, kā arī par zemāku cenu iegādāties augstākas kvalitātes preces. Aizliedzot lojalitātes atlaides, notiek iejaukšanās konkurencē starp tirgus dalībniekiem un tiek veicināts zemākas klases alkohola patēriņš. LPTA aicina Veselības ministriju pārskatīt izstrādāto Grozījumu projekta nepilnības, lai pieņemtu tādu likumu, kas pēc būtības kalpo 2020.gada 30.jūlijā Ministru kabinetā apstiprinātā "Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plāna 2020.-2022.gadam" noteikto mērķu sasniegšanai un riskanta alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanai sabiedrībā.	Nav ņemts vērā	VM uzskata, ka ierobežojot dažādus tirdzniecības veicināšanas pasākumus, samazināsies arī iedzīvotāju impulsīva iepirkšanās t.sk. alkohola iegādāšanās. Minētos tirdzniecības veicināšanas pasākumus mazumtirdzniecības vietas rīko, lai mudinātu pircējus iegādāties preces vairumā. Savukārt lojalitātes programmas tiek izmantotas mazumtirdzniecības vietās, lai arī organizētu līdzīgus tirdzniecības veicināšanas pasākumus (izpārdošanas, apjoma atlaides utt.) piedāvājot tikai saviem lojalitātes programmas klientiem iegādāties vairumā noteiktas preces tai skaitā alkoholiskos dzērienus. Aizliedzot dažādas akcijas un izpārdošanas un citus tirdzniecības veicināšanas pasākumus pircējam tika samazināta iespēja iegādāties alkoholiskos dzērienus vairumā par zemāku cenu, tādējādi samazinot impulsīvo iepirkšanos. Akciju un izpārdošanu ierobežošana varētu ietekmēt arī alkoholisko dzērienu cenu

				mazumtirdzniecības vietās, jo šajā gadījumā alkoholiskie dzērieniem būs atlaide tikai vienai noteiktai alkohola pudelei, un tas mainīs pircēju iepirkšanās paradumus, ja šai vienai alkohola pudelei cena vairs nebūs tik izdevīga un iespējams pircējs izvērtēs vai iegādāties vairāk kā vienu pudeli.
68.	Rīgas Dome	Rīgas pilsētas pašvaldība aicina ierosināt izmaiņas Alkoholisko dzērienu aprites likumā, nosakot pienākumu komersantam alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības novietnes vietās nodrošināt brīvi pieejamu bezmaksas dzeramo ūdeni, ja tirdzniecības vietā atrodas vai ir pieejama centralizēta dzeramā ūdens ieguves vieta, vai deleģēt vietējai pašvaldībai tiesības noteikt šādu prasību savos saistošajos noteikumos. Šāda norma neuzliek par pienākumu komersantam nodrošināt bezmaksas preču izsniegšanu vai tiešus zaudējumus, jo bezmaksas dzeramā ūdens nodrošinājums jāparedz mazumtirdzniecības novietnēs, kurām pieejama centralizēta ūdensapgāde un neparedz izmaksu sadārdzināšanos vai ir apgrūtināts piedāvājuma īstenojums. Pašvaldības ieskatā minētā norma ir samērīga un nav pretrunā komercdarbības veikšanai pēc būtības. Papildus norādām, ka Latvijas viesmīlības nozare pēc savas iniciatīvas piemēro principu nodrošināt bezmaksas dzeramo ūdeni pēc klientu lūguma. Šajā akcijā ir apvienojušies vairāk nekā 100 uzņēmumi, kuri nodrošina saviem klientiem bezmaksas dzeramo ūdeni ¹¹ .	Nav ņemts vērā	VM atbalsta Rīgas domes iniciatīvu, bet minētais ierosinājums nav Alkoholisko dzērienu aprites likuma tvērums, jo šajā likumā netiek regulēta dzeramā ūdens aprīte, tāpēc vispārēji šai normai nebūtu vietas, jo likums regulē jebkuras darbības ar alkoholiskajiem dzērieniem [sagatavošana pārstrādei, pārstrāde, ražošana, iepildīšana iepakojumā (fasēšana), marķēšana, uzglabāšana, iekraušana, izkraušana, pārvietošana, pārvadāšana, ievēšana, izvešana, izplatīšana, iegāde, realizācija, iznīcināšana u.tml.], kā arī alkoholisko dzērienu reklāmu. Savukārt VM kompetencē nav vērtēt vai aicinājums par bezmaksas dzeramā ūdens nodrošināšanu ir pretrunā ar komercdarbību un ietekmē tirdzniecību. Mūsuprāt Rīgas dome var noteikt prasības

¹¹ [Kur to meklēt? – Ūvitamīns \(ūvitamins.lv\)](http://kur.to/meklēt?–Ūvitamīns(ūvitamins.lv))

				mazumtirdzniecības novietnēm savā pašvaldībā, bet tas nav nosakāms šajā likumā, bet gan pašas pašvaldības saistošajos noteikumos. Vienlaikus nevaram noteikt šādu prasību, kas attieksies uz visām pašvaldībām.
69.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 1.pantā izteikto priekšlikumu papildināt likuma 1. pantu ar ceturto daļu VM piedāvātajā redakcijā. Pamatojums: 1) Alkoholisko dzērienu būtiskākā sastāvdaļa (aktīvā viela) ir etilspirts un tā saturs jau šobrīd tiek norādīts uz etiķetes. Pārējās alkoholiskajos dzērienos ietilpstošās vielas no Alkoholisko dzērienu aprites likuma nav būtiskas; 2) VM piedāvātā redakcija nesniedz skaidru priekšstatu par etiķetē uzrādāmo sastāvdaļu saraksta detalizācijas pakāpi. Jāņem vērā, ka atsevišķu alkoholisko dzērienu receptūra var būt aizsargāts noslēpums. 3) Attiecībā uz papildu marķējumu Latvijai nevajadzētu atšķirties no vispārējā regulējuma Eiropas Savienības dalībvalstīs.	Nav ņemts vērā	Pasaules Veselības organizācija identificējusi, ka ir noteikti alkoholisko dzērienu marķēšanas indikatori, kas var samazināt alkohola lietošanas negatīvas sekas - alkoholisko produktu uzturvērtību informācijas nodrošināšana uz etiķetēm (alkohola un kaloriju daudzums, sastāvdaļas, alergēni utt.) un veselības brīdinājumu (t.sk. piktogrammu) izvietošana uz alkoholisko dzērienu etiķetēm, sniedzot informāciju par bīstamību un sekām, kas saistītas ar produkta lietošanu. ¹² Minēto grozījumu priekšlikumu likumprojektā konceptuāli atbalsta arī Zemkopības ministrijas, kā Latvijas Alkohola nozares asociācija ir norādījusi, ka jau ir uzsākusi brīvprātīgi ieviest papildu marķēšanas izvietošana uz alkoholisko dzērienu pudelēm. Vienlaikus minētais likumprojekta punkts attiecībā uz papildus marķējuma izvietošana tiks arī

¹²European action plan to reduce the harmful use of alcohol 2012–2020- https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1

				nosūtīts saskaņošanai Eiropas Komisijai. Tāpat minēto prasību ieviešanai ir paredzēts noteikts pārejas periodu alkoholisko dzērienu ražotājiem.
70.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 1.pantā izteikto priekšlikumu papildināt likuma 1. pantu ar piekto daļu VM piedāvātajā redakcijā. Pamatojums: 1) Tas, ka grūtniecības laikā nevajadzētu lietot alkoholiskos dzērienus, ir vispārzināms fakts, ko katrai personai būtu jāiemāca jau skolas laikā. Ja kāda persona gatavojas to ignorēt, tad īpaša piktogramma tur nepalīdzēs. 2) Tas, ka reibumā nedrīkst vadīt transportlīdzekli, ir vispārzināms fakts, un zināšanas par to tiek īpaši nostiprinātas transportlīdzekļu vadīšanas apmācības laikā. Ja kāda persona gatavojas to ignorēt, tad īpaša piktogramma tur nepalīdzēs. 3) Attiecībā uz papildu marķējumu Latvijai nevajadzētu atšķirties no vispārējā regulējuma Eiropas Savienības dalībvalstīs.	Nav ņemts vērā	Pasaules Veselības organizācija identificējusi, ka ir noteikti alkoholisko dzērienu marķēšanas indikatori, kas var samazināt alkohola lietošanas negatīvas sekas - alkoholisko produktu uzturvērtību informācijas nodrošināšana uz etiķetēm (alkohola un kaloriju daudzums, sastāvdaļas, alergēni utt.) un veselības brīdinājumu (t.sk. piktogrammu) izvietošana uz alkoholisko dzērienu etiķetēm, sniedzot informāciju par bīstamību un sekām, kas saistītas ar produkta lietošanu. Minēto grozījumu priekšlikumu likumprojektā konceptuāli atbalsta arī Zemkopības ministrijas, kā Latvijas Alkohola nozares asociācija ir norādījusi, ka jau ir uzsākusi brīvprātīgi ieviest papildu marķēšanas izvietojumu uz alkoholisko dzērienu pudelēm. Vienlaikus minētais likumprojekta punkts attiecībā uz papildus marķējuma izvietojumu tiks arī nosūtīts saskaņošanai Eiropas Komisijai. Tāpat minēto prasību ieviešanai ir paredzēts noteikts

				pārejas periodu alkoholisko dzērienu ražotājiem.
71.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 2.pantā izteikto priekšlikumu likuma 6. panta 6.daļā aizstāt sestās daļas 5.punktā skaitļus un vārdu “22.00 līdz 8.00” ar skaitļiem un vārdu “20.00 līdz 10.00. Pamatojums: 1) Šāds nosacījums var radīt ierobežojumus legāli iegādāties alkoholiskos dzērienus personām, kurām ir nestandarta darba laiks, kā arī personām, kuras dzīvo ārpus apdzīvotām vietām, kur veikala apmeklējums var būt saistīts ar sabiedriskā transporta pieejamību un grafiku; 2) Šāds nosacījums var radīt paaugstinātu pieprasījumu nelegālajā alkoholisko dzērienu tirgū; 3) Šāds nosacījums var palielināt saindēšanās risku ar nelegālajā aprītē iegādātu nekvalitatīvu alkoholu vai alkoholu saturošu dzeršanai neparedzētu sadzīves ķīmiju; 4) Šāds nosacījums var palielināt motivāciju veidot alkoholisko dzērienu uzkrājumus; 5) Okupācijas periodā (septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados) bija skaitļi un vārdi “19.00 līdz 11.00”. Tomēr alkohola patēriņš bija lielāks.	Nemts vērā	Veikti labojumi likumprojektā, tā anotācijā un no tiem izslēgts grozījums, kas paredz saīsināt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laiku.
72.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 2.pantā izteikto priekšlikumu likuma 6. panta (1 ³) daļu papildināt ar 3.punktu VM piedāvātajā redakcijā. Pamatojums: Nav skaidra šāda priekšlikuma jēga un iespējamā ietekme uz alkoholisko dzērienu patēriņu. Ņemot vērā Likuma 6. panta (1 ⁴) daļu, priekšlikums faktiski nozīmē liegumu to alkoholisko dzērienu, kuros absolūtā spirta daudzums minētajos pārsniedz 22 tilpumprocentus, fasēšanai par 0,2 litriem lielākās vienībās izmantot citus materiālus, nekā minēts 6. panta (1 ⁴) daļā.	Nemts vērā	Likumprojekta 2.pantā, kurš paredz Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6. panta (1 ³) daļu papildināt ar 3.punktu , paredzot, ka alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus ir aizliegts pārdot iepakojuma vienībā, kuras tilpums pārsniedz 0,2 litrus, ja absolūtā spirta daudzums minētajos alkoholiskajos dzērienos pārsniedz 22 tilpumprocentus.” Vienlaikus jau šobrīd spēkā esošajā likumā 6.panta (1 ⁴) daļā ir noteikta atsauce uz panta 1. ³ daļā minēto, paredzot, ka 1. ³ daļā iepakojuma tilpuma ierobežojumi

				alkoholisko dzērienu tirdzniecībā netiek piemēroti, ja: 1) iepakojuma vienība ir izgatavota no stikla, keramikas, koka, metāla vai kompleksā iepakojuma, kas sastāv no polimēra vai lamināta maisa, kurš iepakots kartona kastē; 2) alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus tirgo to ražošanas vietā vai ražotāja struktūrvienībā.
73.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Likumprojekta 2.pantā izteiktais priekšlikums papildināt likuma 6. panta ar (2⁵) daļu konceptuāli ir atbalstāms ar dažiem precizējumiem. Teksts varētu būt aptuveni šāds: “(2⁵) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās jāizvieto redzams uzraksts, kas brīdina, ka alkoholiskos dzērienus nevar nedrīkst (vai aizliegts - ja izvēlēts šis variants, tad tālāk tekstā attiecīgi mainot galotnes) iegādāties un lietot nepilngadīgas personas un to pārmērīgai lietošanai ir negatīva ietekme uz veselību.”. Pamatojums: <i>Par “nevar” vai “nedrīkst” pielietojumu</i> Vārdu “nevar” parasti izmanto gadījumos, kad kaut kas nav iespējams. Šāda vārda izmantošana var radīt pat vēlmi apliecināt, ka “es tomēr varu”. <i>Par tekstu “lietošanai ir negatīva ietekme uz veselību”</i> Nav pierādījumu, ka ļoti mērenai lietošanai ir negatīva ietekme uz veselību. Protams, var pieņemt, ka mērenai lietošana ir ceļš uz pārmērīgu lietošanu, tomēr absolūtajā vairumā gadījumu cilvēki no mērenas lietošanas nepāriet uz pārmērīgu lietošanu, līdz ar to VM piedāvātais teksts var tikt uztverts kā patiesībai neatbilstošs, kas savukārt var mazināt ticamību publiskajam sektoram.	Nemts vērā	Veikti redakcionāli labojumi likumprojekta 2.pantā, kurš papildina 6. panta ar (2⁵) daļu, aizvietojojt vārdu “nevar” ar “nedrīkst”. Savukārt attiecībā uz piedāvājumu papildināt ar apgalvojumu, ka pārmērīga lietošana negatīvi ietekmē veselību, tad VM nepiekrīt šādam apgalvojumam, jo jaunākie epidemioloģiskie pētījumi liecina¹³, ka <u>nav droša alkohola patēriņa līmeņa vai devas un veselībai labākais risinājums būtu vispār nelietot alkoholu</u>. Arī Pasaules Veselības organizācija, lai arī ir izstrādājusi zema riska alkohola patēriņa ieteikumus, kopumā pēdējos gados iesaka alkohola lietošanā pielietot principu— <u>jo mazāk, jo labāk</u>¹⁴.

¹³ SPKC e-žurnāls par atkarības problēmām Nr. 10 publicētais raksts: Labas prakses principi zema riska alkohola patēriņa vadlīnijām Eiropā -https://www.spkc.gov.lv/lv/e-zumals-par-atkaribas-problemam/aipap10_ped1.pdf

¹⁴ https://www.who.int/images/default-source/departments/substances-abuse/who-who-alcohol-card.png?sfvrsn=d2b351ac_0

				Tādējādi pievienojot vārdu “pārmērīgs” tiktu maldināta sabiedrība, minot, ka tikai gadījumos, ja persona lieto daudz un kaitējošā, riskantā veidā ir redzamas sekas veselībai, lai gan tas, pie kādas devas vai daudzuma personai iestāties sekas veselībai ir atkarīgs no daudz, dažādiem faktoriem – ģenētikas, veselības stāvokļa, dzīvesveida, vides utt.
74.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 2.pantā izteikto priekšlikumu likuma 6. pantu papildināt ar (3 ²) daļu VM piedāvātajā redakcijā. Pamatojums: Uzskatu, ka (3 ²) daļas 2.punkts nav atbalstāms, jo, ekstrapolējot, ir divu tipu cilvēki: 1) tādi, kuri vislabprātāk visu vakaru, lēni malkojot, sēž pie vienas glāzes; 2) tādi, kuri tiklīdz ierauga piepildītu glāzi, tūlīt to iztukšo. VM piedāvājums faktiski vērstos pret pirmā tipa personām un zināmā mērā virzītu tās uz otrā tipa patēriņa veidu. Šāds modelis noteikti nemazina virzību uz pārmērīgu lietošanu.	Nav ņemts vērā	Likumprojektā ir iekļauta 30.07.2020 MK apstiprinātajā “Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānā 2020.–2022.gadam” noteiktā pasākuma redakcija, kas paredz aizliegt azartspēļu organizēšanas vietās ne tikai tirgot un pienest alkoholiskos dzērienus pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām, bet arī aizliegt alkoholisko dzērienu lietošanu pie azartspēļu automātiem, spēļu galdiem un citām azartspēļu iekārtām. Veselības ministrija uzskata, ka alkoholisko dzērienu lietošana un pietešana azartspēļu organizēšanas vietās pie spēļu automātiem, kāršu, kauliņu un ruletes spēļu galdiem vai citām azartspēļu iekārtām, ir viens no riskantas uzvedības veidiem, jo alkoholisko dzērienu

				lietošana un azartspēļu spēlēšana ir sociāli bīstama kombinācija, ka negatīvi ietekmē ne tikai pašu individu, bet atstāj kaitīgu ietekmi uz viņa sociālās, profesionālās un ģimenes dzīves vērtībām un saistībām, kā arī viņa materiālo stāvokli. Ierobežojot alkoholisko dzērienu lietošanu un pieešanu tieši pie spēļu automātiem un citām azartspēļu iekārtām, ļautu spēlētājiem saglabāt kontroli pār notiekošo un izvērtēt potenciālos riskus, jo spēlētājam būs jāatraujas no spēlēšanas, lai iegādātos un lietotu alkoholisko dzērienus, kurus varēs lietot pie bāra. Ar minētajiem grozījumiem tiku ierobežotas situācijas, ka persona vienlaicīgi lieto alkoholiskos dzērienus un spēlē azartspēles, kas ir riskanta uzvedība un var veicināt, ka persona zaudē kontroli un nespēj izvērtēt situāciju.
75.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 3.pantā izteikto priekšlikumu papildināt likumu ar 7.¹ pantu VM piedāvātajā redakcijā. Pamatojums: Attiecībā uz papildu marķējumu Latvijai nevajadzētu atšķirties no vispārējā regulējuma Eiropas Savienības dalībvalstīs.	Nav ņemts vērā	Pasaules Veselības organizācija identificējusi, ka ir noteikti alkoholisko dzērienu marķēšanas indikatori, kas var samazināt alkohola lietošanas negatīvas sekas - alkoholisko produktu uzturvērtību informācijas nodrošināšana uz etiķetēm (alkohola un kaloriju daudzums, sastāvdaļas, alergēni utt.) un veselības brīdinājumu (t.sk.

				piktogrammu) izvietošana uz alkoholisko dzērienu etiķetēm, sniegtot informāciju par bīstamību un sekām, kas saistītas ar produkta lietošanu.¹⁵ Minēto grozījumu priekšlikumu likumprojektā konceptuāli atbalsta arī Zemkopības ministrijas, kā arī pati Latvijas Alkohola nozares asociācija, kas jau ir uzsākusi brīvprātīgi ieviest papildu marķēšanas izvietošana uz alkoholisko dzērienu pudelēm. Vienlaikus minētais likumprojekta punkts attiecībā uz papildus marķējuma izvietošana tiks arī nosūtīts saskaņošanai Eiropas Komisijai. Tāpat minēto prasību ieviešanai ir paredzēts noteikts pārejas period alkoholo dzērienu ražotājiem.
76.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 5.pantā ietverto priekšlikumu izteikt 11.panta sesto daļu VM piedāvātajā redakcijā. Pamatojums: VM piedāvājums alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vietās aizliegt vairākām alkoholisko dzērienu vienībām noteikt zemāku vienības cenu, ietver divas problēmas: 1) Šāds priekšlikums neatbilst panta nosaukumam; 2) Tirdzniecības izmaksas sastāv no fiksētajām un mainīgajām daļām. Iegādājoties vienlaikus vairākas vienības, fiksētās izmaksas uz vienu vienību samazinās. Situācijā, kad vienu preces cenas daļu veido nodokļi (akcīzes nodoklis un PVN), bet otru (tā ietver sevī ražošanas, piegādes un tirdzniecības izmaksas) - nosaka tirgus konkurence, nav pamata neļaut tirgotājam atspoguļot izmaksu samazinājumu uz pārdoto vienību preces cenā.	Nav ņemts vērā	Veikti precizējumi panta nosaukumā. Ierobežojot dažādus tirdzniecības veicināšanas pasākumus, samazināsies arī iedzīvotāju impulsīva iepirkšanās t.sk. alkohola iegādāšanās. Minētos tirdzniecības veicināšanas pasākumus mazumtirdzniecības vietas rīko, lai mudinātu pircējus iegādāties preces vairumā, kur biežākais izmantotais piedāvājums ir apjoma atlaides vai pērkot vairākas vienības maksā mazāku

¹⁵European action plan to reduce the harmful use of alcohol 2012–2020- https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/178163/E96726.pdf?ua=1

				cenu par vienu vienību, tādējādi rosinot iegādāties alkoholiskos dzērienus. Aizliedzot tirdzniecības veicināšanas pasākumus pircējam tika samazināta iespēja iegādāties alkoholiskos dzērienus vairumā par zemāku cenu, tādējādi samazinot impulsīvo iepirkšanos. Ierobežojumu noteikšana varētu ietekmēt arī alkoholisko dzērienu cenu mazumtirdzniecības vietās, jo šajā gadījumā alkoholiskie dzērieniem būs atlaide tikai vienai noteiktai alkohola pudelei nevis atlaide piemērojama vienai pudelei, bet ja iegādāsies vairāk par vienu vai noteiktu skaitu, un tas mainīs pircēju iepirkšanās paradumus, ja šai vienai alkohola pudelei cena vairs nebūs tik izdevīga un iespējams pircējs izvērtēs vai iegādāties vairāk kā vienu alkoholiskā dzēriena pudeli.
77.	Latvijas Darba devēju konfederācijas sociālo lietu un sociālās drošības eksperts P.Leiškalns	Iebilstu pret likumprojekta 5.pantā ietverto priekšlikumu izteikt 14.panta piekto daļu VM piedāvātajā redakcijā un papildināt 14.pantu ar devīto daļu VM piedāvātajā redakcijā. Pamatojums: Sankcijām ir jābūt samērīgām ar nodarījuma smagumu: 1) Neviens no šajā likumprojektā ietvertajiem VM piedāvātajiem jaunievedumiem nav ar tādu ietekmi, par ko vajadzētu piemērot VM piedāvātās sankcijas; 2) Nav pieļaujams, ka bez papildu atšifrējuma ir tik plašas sankciju robežas. Nesamērīgas sankcijas neuzlabo situāciju, bet palielina korupcijas riskus un palielina plaisu starp valsts pārvaldi un privātpersonām.	Nav ņemts vērā	VM ieskatā nav efektīvi izstrādāt regulējumu un ieviest ierobežojumus, ja nav paredzēts tos kontrolēt un attiecīgi dodot iespēju uzraudzības iestādēm nepieciešamības gadījumā piemērot sodu. Likumprojektā iekļautie jaunie administratīvie sodi tiks sūtīti saskaņošanai Tieslietu ministrijas Administratīvās atbildības likuma pastāvīgajai darba grupai, kas arī

				vērtēs uzlikto sodu samērīgumu un nepieciešamību.
--	--	--	--	---